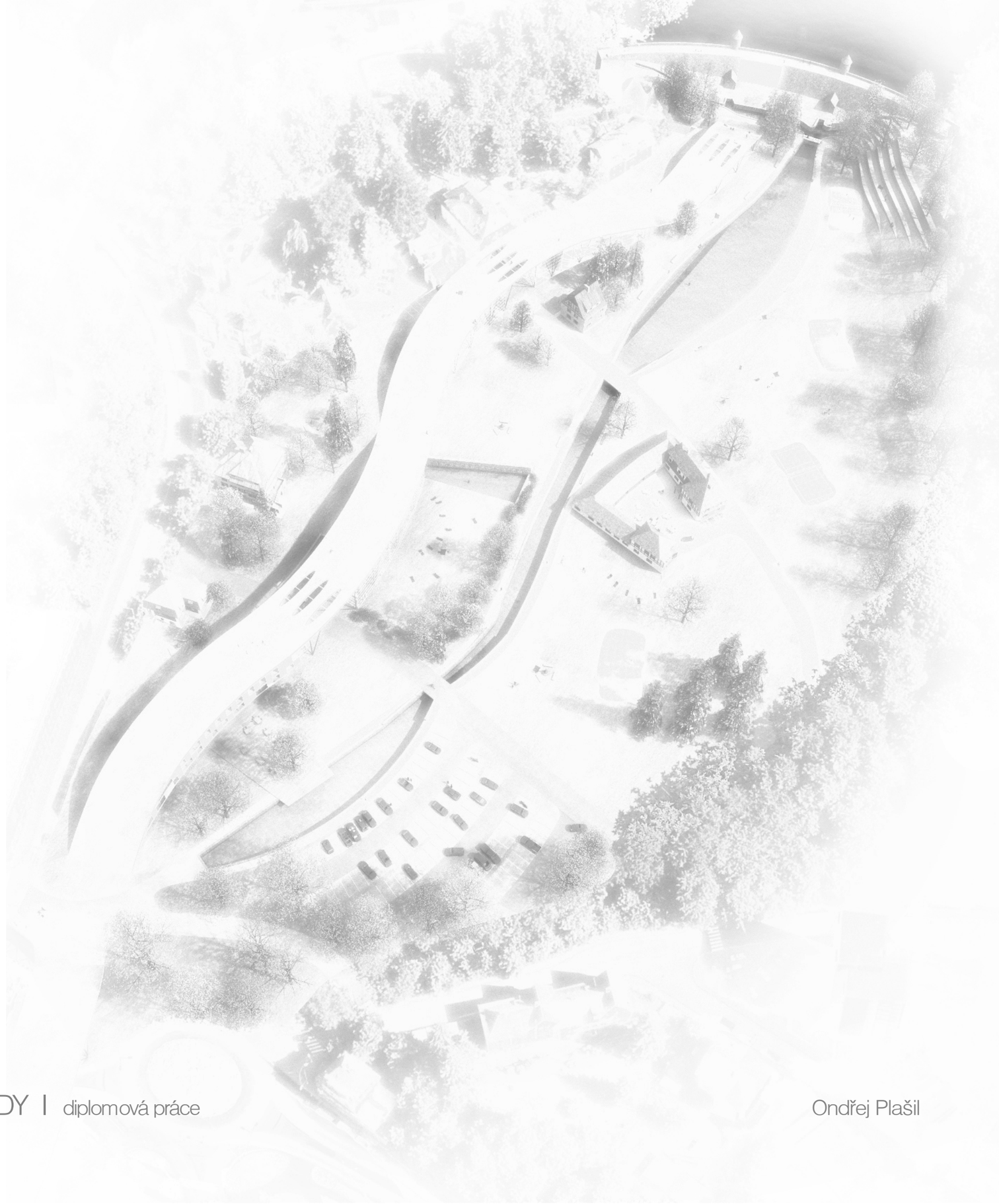

REHABILITACE ÚZEMÍ POD HRÁZÍ LIBERECKÉ PŘEHRADY | diplomová práce

Ondřej Plašil

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE

REHABILITACE ÚZEMÍ POD HRÁZÍ LIBERECKÉ PŘEHRADY

AUTOR | DIPLOMANT
Ondřej Plašil

VEDOUCÍ PRÁCE
Doc. Ing. arch. Vladimír Krátký

ODBORNÝ ASISTENT
Dipl. arch. Luis Miguel Marques

ÚSTAV
15129 Ústav navrhování III

KLÍČOVÁ SLOVA
Cesta, voda, veřejný prostor, rekreace

ODBORNÉ KONZULTACE

Ing. Radmila Fingerová
krajinářství

Ing. Jan Hora
statika

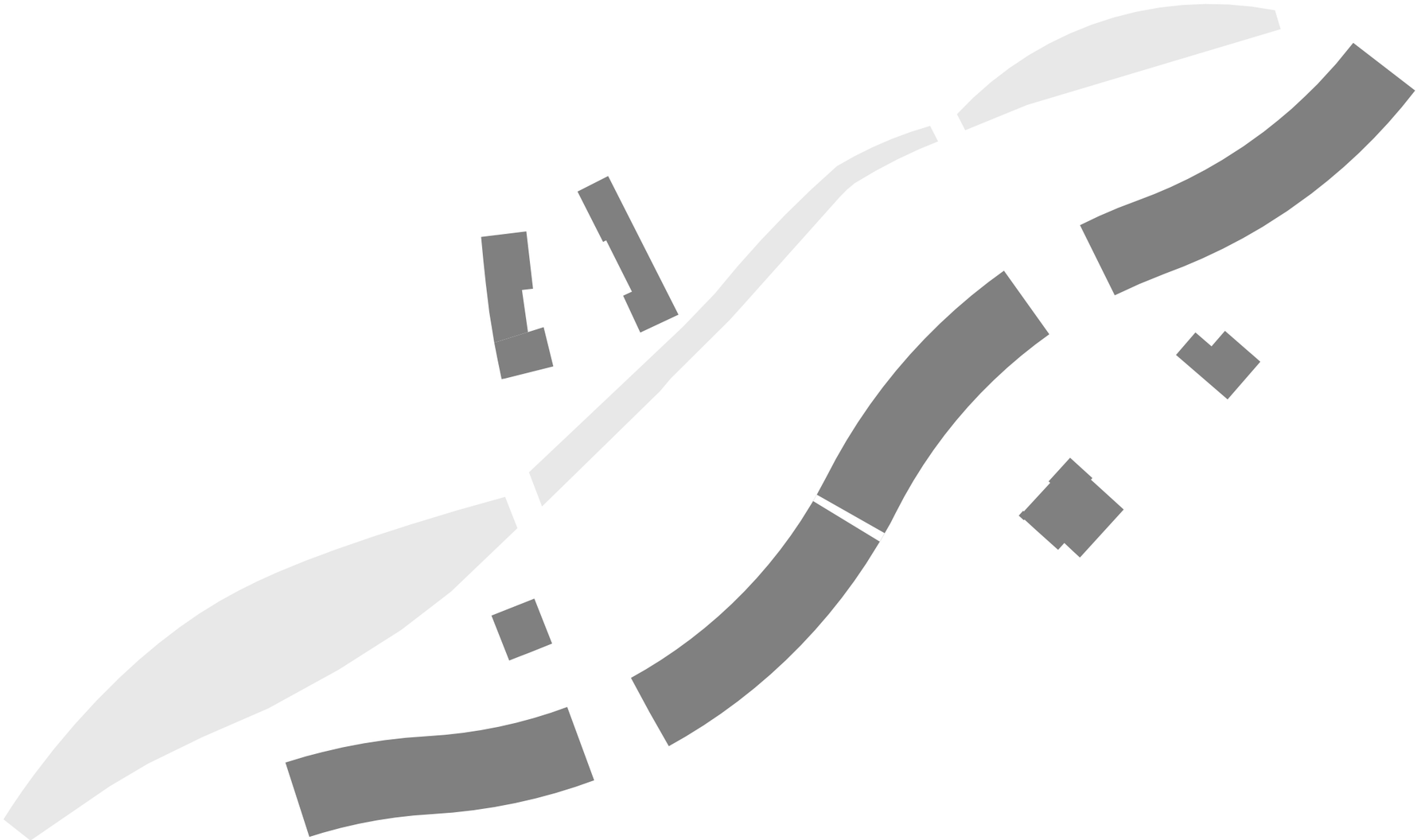
VALBEK SPOL. S R.O.
doprava

Ing. Petr Benda
Povodí Labe, Liberec

ANOTACE
Cílem práce je zrehabilitování brownfieldu vzniklého na území pod hrází Liberecké přehrady.
Projekt navazuje na historický potenciál místa. Území přeměňuje v nástupní bránu k přehradě samotné.
Úloha řeší konverzi popř. odstranění některých nevyužitých objektů a následné doplnění zbylé zástavby o nové budovy rekreačně–kulturního zaměření (nadchod, hotel, hostely, bazén, tělocvična, muzeum, altán).
Tématem je i motiv cesty, která se vine územím až k hrázi buď podél koryta potoka, nebo po střechách nově navržených domů. Práce se zabývá vytvořením pobytových ploch kolem rozšířené vodní hladiny potoka.

PROHLÁŠENÍ AUTORA
Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací."

V Praze 18. Května 2012

OBSAH

ZADÁNÍ
- záměr projektu 08
- inspirace 09

ANALÝZY
- lokalita 11
- historický vývoj 14
- fotodokumentace 15
- vodní dílo 16
- výstaviště 17
- zacházení s územím 18
- objekty k odstranění 19
- zachované objekty 20

VÝKRESOVÁ DOKUMENTACE NÁVRHU
- situace 1:1000 25
- řezy územím 1:1000 26
- funkční schéma 1:1000 27
- dopravní schéma 1:1000 28
- pohyb pěších I LA 1:000 29
- povodňová čára 1:1000 30
- konstrukční schéma 31
- nadchod 1:200 32
- hotel 1:200 33
- bazén 1:200 34
- tělocvična 1:200 35
- muzeum 1:200 36
- altán 1:200 37
- zázemí 1:200 38
- hostel 1:200 39
- hostel 1:200 40
- hostel 1:200 41

VIZUALIZACE
- stanoviště záběrů 42

INFORMAČNÍ ZDROJE

PROHLÁŠENÍ DIPLOMANTA

PODĚKOVÁNÍ

ZADÁNÍ

23-02-2012

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Ondřej Plašil

datum narození: 19.12.1985

akademický rok / semestr: 2011 / 2012
ústav: 15129 Ústav navrhování III
vedoucí diplomové práce: Doc. Ing. Arch. Vladimír Krátký

téma diplomové práce: **Rehabilitace území pod hrází liberecké přehrady**
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení
2/popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování
3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

1/ Cílem práce je nastínit možný vývoj území pod hrází přehrady v Liberci.
V současnosti se jedná o brownfield, ve kterém se nachází ubytovna, zkrachovalý supermarket a skladiště autodopravců. Přehrada sama o sobě nemá dostatečné zázemí a kvalitní přístup k vodní hladině. Návrh by měl plně rehabilitovat řešené území a rozšířením rekreačních ploch doplněných o nové vodní prvky navázat na již realizovaný projekt sportovně-rekreačního areálu v okolí přehrady.
Dalším cílem je zpřesnit stavební program a prověření možnosti využití vybraných stávajících objektů. Požadovanými funkcemi jsou zejména : kvalitnější ubytovací služby / restauranty / termální bazén / saunu / sluneční lázně / muzeum technického díla přehrady / sportovní plochy.

2/ Výsledkem bude zpracovaná kniha ve formátu A3 obsahující veškeré části diplomního projektu viz. Vyhláška FA ČVUT.
Předpokládaný seznam dokumentace:

Textová část:
Historie
Fotodokumentace
Analýza stávajícího stavu
Záměr projektu
Popis řešení

Výkresová část :
Širší vztahy 1:5000
Situace 1:1000
půdorysy 1:500, 1:200 / řezy 1:500, 1:200 / pohledy 1:500, 1:200, funkční schéma
Vizualizace 2x

3/ Model bude nedílnou součástí odevzdané práce M 1:500. Bude dostatečně zobrazovat terén a hmotové uspořádání v území a jeho vazby na bezprostřední okolí.

Datum a podpis studenta 23.2.2012

Datum a podpis vedoucího DP 22.2.2012

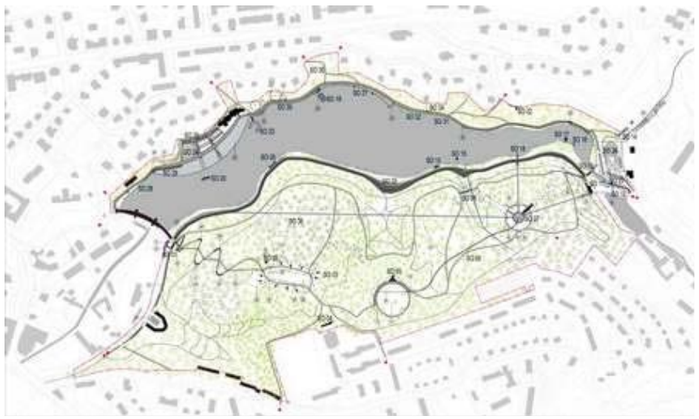
Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ZÁMĚR PROJEKTU

Diplomový projekt navazuje na již částečně realizovaný projekt REVITALIZACE LIBERECKÉ PŘEHRADY A OKOLÍ (studio Artikl, Jančourek architekt(i), Jiří Žid, 2007), který by měl poskytovat ve stráni nad přehradou velký sluneční palouk, síť cyklostezek a pěšin, prolézaček, altánů a rozhleden. Ulice Zvolenská vedoucí kolem vody by se měla postupem času uzavřít pro automobily a přeměnit na velkorysou dráhu pro bruslaře.
Cílem této práce je zrehabilitování brownfieldu vzniklého pod hrází přehrady. Záměrem je vytvoření nového nástupního místa k Liberecké přehradě od dopravního uzlu nacházejícího se jižně od řešeného území, kam je přivedena městská hromadná doprava. Přeměněna této lokality na sportovně–rekreační areál s rozšířením pobytových ploch u nových vodních prvků by měla ulehčit přetížené hlavní a prozatím jediné plovárně na přehradě.

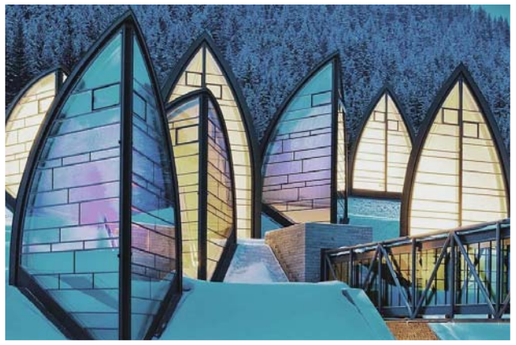
projekt REVITALIZACE LIBERECKÉ PŘEHRADY A OKOLÍ (2007)

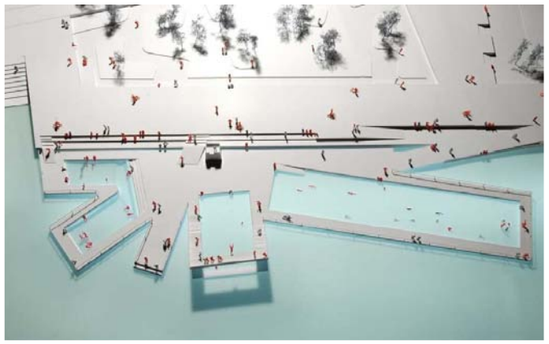
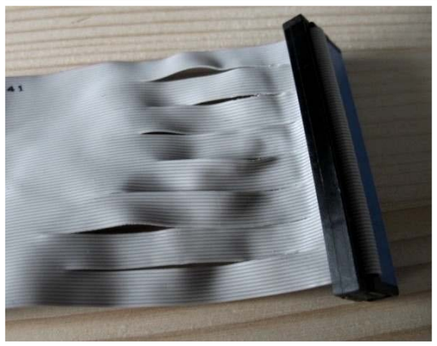

INSPIRACE

Grand Hotel Tschuggen, Arosa (Mario Botta) I Seebühne, Lunz (Hans Kupelwieser) I Holzbox Camp Wildalpen, Tirolsko I RD Hemeroscopium, Madrid (Enasamble Studio) I Aalborg harbour bath (JDS)
…vlny… I Olympic Park, London (heneghan peng architects) I …zvlněná krajina… I zahradní amfiteátr I Multi Mill Cultural Stage, Amsterdam (NL Architects)

ANALÝZY

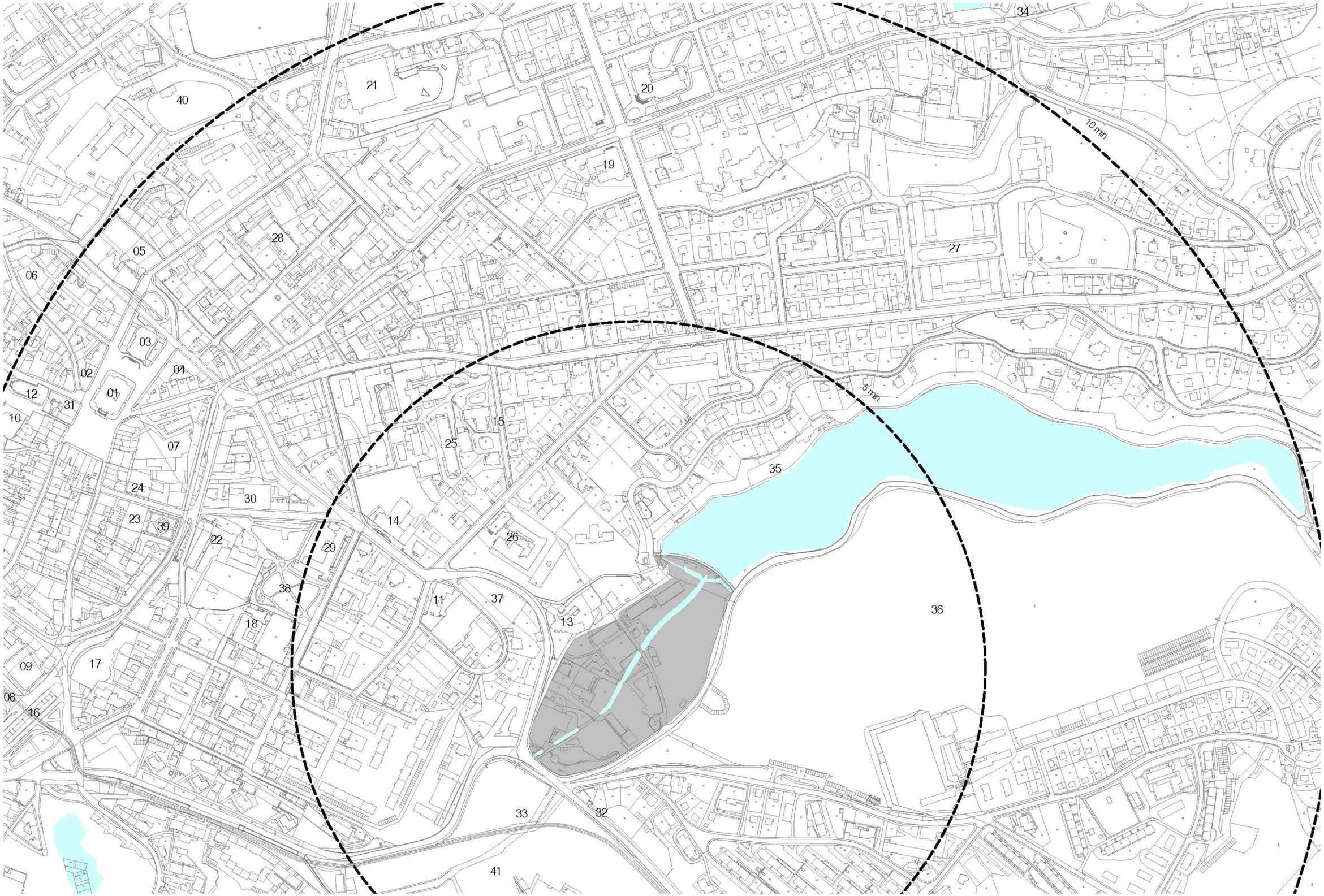
LIBEREC

KATASTRÁLNÍ VÝMEŘA ..... 106,10 km²
POČET OBYVATEL 104 946 (6.5.2011)
NADMOŘSKÁ VÝŠKA ..... 374 m n.m.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

KATASTRÁLNÍ VÝMEŘA ..... 0,05 km²
NEJVĚTŠÍ ROZMĚRY ..... 390 m X 195 m
NADMOŘSKÁ VÝŠKA ..... 362 m n.m.
GPS ..... 50°46'1.128"N, 15°4'9.630"E
POČET STÁLÝCH OBYVATEL ..... cca 20

10 min.
5 min.
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41

ŠIRŠÍ VZTAHY 1:5000

01 radnice
02 magistrát města Liberec
03 Divadlo F.X. Šaldy
04 pošta
05 Krajská vědecká knihovna
06 Správa sociální péče
07 OC Plazza
08 OC Forum
09 OC Delta
10 Střední zdravotnická škola
11 Střední škola textilní
12 kostel sv. Antonína Velikého
13 Liebigova vila
14 sokolovna
15 Kristiánov
16 terminál MHD
17 Palác Syner
18 Oblastní galerie
19 bývalé městské lázně (boudoucí Oblastní galerie)
20 Severočeské muzeum
21 městský bazén
22 zámek
23 banka ČS
24 pojišťovna
25 Krajská nemocnice Liberec
26 klášter
27 kampus Technické university Liberec
28 TUL
29 TUL
30 grandhotel Zlatý lev
31 grandhotel Praha
32 nejbližší autobusová zastávka
33 tramvajová zastávka
34 ZOO
35 plovárna
36 lesopark Králův háj
37 park
38 park
39 park
40 park
41 rozvojové území

HISTORICKÝ VÝVOJ

Řešená lokalita se nachází pod hrází liberecké přehrady. Ze severu je vymezena hrází tohoto vodního díla, z východu ji lemuje ulice Zvolenská a přilehlý kopec Králova háje. Na západě je území ohraničeno zástavbou hrázděných domů. Na jihu se území dotýká rušné křižovatky na Jablonecké ulici. Jedná se o rovinatou parcelu, jejíž osou protéká Harcovský potok. V minulosti bylo území využíváno převážně jako parkové plochy a zahrady s ovocnými sady.

V souvislosti s vybudováním komplexu textilní fabriky Johann Liebieg & Comp (1859) v těsném sousedství řešeného území pronikla (kolem roku 1914) do jeho jižní části budova jídelny pro její zaměstnance. Při západním okraji řešeného území byla postavena vila Johana Liebiga (1897), která sloužila jako sídlo tohoto významného libereckého textilního průmyslníka. S růstem továrny se v jinak téměř nezastavěném území začaly objevovat i další provozní objekty sloužící rodu Liebigů (dům pro vysoce postavené úředníky firmy, garáže pro automobily, zahradní domky, skleníky). Přesto si území po celá léta zachovávalo charakter spíše volného prostranství s parkovými úpravami.

V 60. létech 20. století přibyly do území skladové haly a tři objekty ubytovny. Celý sousední textilní areál, později Textilana, zkrachoval a byl v roce 2004 zbourán. V řešeném území se z některých nevyužitých objektů hal a garáží stal oplocený areál spediční firmy s odstavenými vozidly a autoservisem. Jiné budovy jako např. zkrachovalý supermarket chátrají bez využití. Území se nachází mimo městskou památkovou zónu, avšak vyskytují se zde původní obydlené hrázděné domy, které je vhodné zachovat.

ÚZEMNÍ PLÁN

Vzhledem k současnému (ne)využití lokality se nabízí úvaha, jak takovéto území využít „znovu a lépe“. V takto atraktivní lokalitě v zeleném prostředí nemají zchátralé sklady a parkoviště pro nákladní automobily co dělat.
Územní plán je v současné době ve fázi vytváření návrhu. Přesto je toto území již po několik let charakterizováno z velké části jako plochy sportu a rekreace. Severozápadní části území je určena dokonce pro plochy smíšené centrální.

císařské otisky – 1850 I 1943
1853 I 1954
tvz. Anschiringerova mapa – 1858 I 2011
plán veřejných budov – 1937 I 2012

SOUČASNÁ ATMOSFÉRA MÍSTA

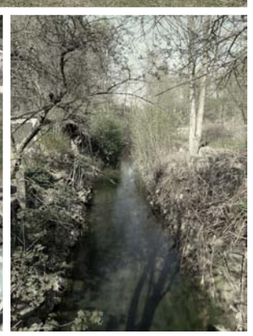
výhled z hráze | skladové haly, nevyužívané parkoviště | pod hrází
nevyužívaná louka s náletovými dřevinami
průhled z Josefininy ulice | Liebigova vila | chátrající objekty | sídlo spediční firmy | koryto harcovského potoka

LIBERECKÁ PŘEHRADA

Záměr vybudovat nad Libercem údolní přehradu byl přímým důsledkem dosud největší povodně z roku 1897, která město postihla, když překonala všechna technická protipovodňová opatření. Harcovský potok svými záplavami znepříjemňoval bydlení obyvatel v ulicích Mlýnská, strhl mosty i některá stavení, způsobil škody Liebigově textilní továrně a poničil centrum města v okolí, kde se Harcovský potok vlévá do Nisy.
K financování vodního díla byli vyzváni majitelé pozemků a továren v povodí i sousední země. Kromě stavby přehrady byly postaveny ještě čtyři hráze v Jizerských horách (Fojtka, Josefův Důl, Bedřichov, Mlýnice). Autorem tohoto přehradního systému je německy stavitel doktor Otto Intze z Cách.
Obavy budily konstrukční plány, protože se jednalo o první tížné, zděné přehradní hráze v Evropě. Sypané nebyly možné z důvodu „provrtání" krysami. Výhodou bylo vyklenutí proti vodě, což je pevnější řešení oproti rovným rybničním hrázím. Na stavbě pracovaly elektřinou poháněné stroje a 360 dělníků z Itálie, Chorvatska a Německa.
Stavba započala v listopadu 1902 za doprovodu významných evropských osobností politiky, šlechty a průmyslu. Ihned po jejím dokončení v I. pololetí 1904 se nádrž začala plnit a ještě v listopadu téhož roku zadržela povodeň o obsahu 230 000 m^3.
Liberecká přehrada, známá i jako Harcovská je největší vodní plochou na území Liberce. Kdysi po ní jezdily parníky a od Husovy ulice vedla do vody obří skluzavka. Především je to ale celoročně vyhledávané místo pro relaxaci i sport v docházkové vzdálenosti od centra města. Svou atmosféru má v jakémkoliv ročním období cesta podél břehu přehrady dlouhá téměř tři kilometry vedoucí skrz lesík. Nedaleko hráze se nachází loděnice a městská plovárna, která zde vyrostla během Česko–německé výstavy. Na opačném konci přehrady se nachází restaurace ve zrekonstruovaném mlýnu.
Přehrada je dobře dostupná jak pro pěší tak dopravně – v těsné blízkosti je autobusové a tramvajové spojení. Přestože se nachází v těsné blízkosti městského centra, nenabízí dostatečný městský komfort. Dlouhodobě se potýká s problémem špatného přístupu k vodní hladině. Na necelých 9 ha vodní plochy připadá v současné době jediná pláž, která je v horkých dnech kapacitně nedostačující a v pokročilých odpoledních hodinách zastíněná. Ostatní pobytové plochy a nástupy do vody nejsou vzhledem k terénní konfiguraci k dispozici.
Vodní dílo spravuje společnost Povodí Labe. Za více než sto let existence přehrady nebylo nutno ani jedinkrát provádět výraznější údržbu.

ÚČEL VODNÍHO DÍLA

zachycení povodňových průtoků Harcovského potoka a jejich snížení na neškodný průtok 6,7 $m^3.s^{-1}$
vytvoření akumulačního prostoru pro zajištění odběru 150 $l.s^{-1}$ k průmyslovému a dalšímu využití ve městě
rekreace a chov ryb
příznivý vliv na estetiku okolí krajiny a životní prostředí ve městě
výroba elektřiny díky malé vodní turbíně

TECHNICKÝ POPIS

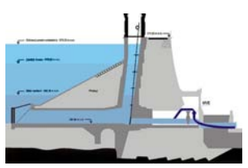
Přehrada je v nejhlubším místě 13 metrů hluboká. Hráz je vysoká 20,5 metru a dlouhá 157 metrů, koruna se zvedá 13m nad terén a hráz je schopna zadržet 630 000 m^3 vody. Většinou je její stav o 1/3 nižší. Přes přepady se vody přelily poprvé při záplavě v roce 1913.
Přehrada zadržuje vodu z povodí 14,78 km^2 a rozloha její zátopy činí 11,8 ha. Z návodní líce byla opatřena "4 cm mocnou vrstvou omítky z portlandského cementu a zrcadlově vyhlazena."
Výpustná a pojistná zařízení sestávají ze dvou spodních výpustí a korunového přelivu.
Maximální kapacita výpustí je 12,36 $m^3.s^{-1}$. Do zátky pravé štoly bylo zabudováno potrubí k odběru užitkové vody pro město Liberec a firmu Johan Liebig a spol.
Korunový přeliv má pět polí o délce 5 m, maximální kapacita je 11,6 $m^3.s^{-1}$.

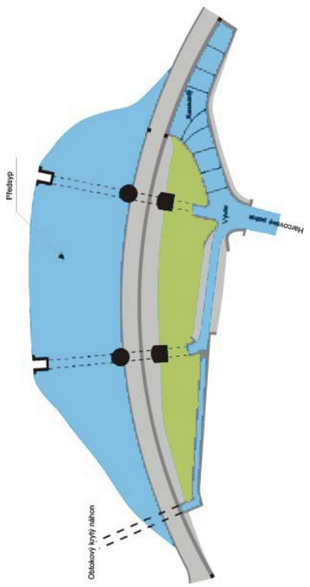
TECHNICKÁ DATA

kóta koruny hráze ..... 373,90 m n.m.
délka hráze v koruně ..... 157,00 m
šířka hráze v koruně ..... 4,50 m
výška hráze nad základem ..... 19,00 m
kóta bezpečnostního přelivu ..... 372,90 m n.m.
průtočná kapacita přelivu ..... 16,31 $m^3.s^{-1}$
celkový objem nádrže ..... 0,687 mil. m^3
zásobní prostor ..... kóta 370,50 m n.m., objem 0,350 mil. m^3
ovladatelný prostor ..... kóta 372,90 m n.m., objem 0,630 mil. m^3
neovladatelný prostor ..... kóta 373,40 m n.m., objem 0,057 mil. m^3
max. zatopená plocha ..... 14,07 ha

HYDROLOGICKÉ ÚDAJE

plocha povodí ..... 15,7 km^2
prům. dlouhodobá roční výška srážek ..... 1015 mm
prům. dlouhodobý roční průtok ..... 0,283 $m^3.s^{-1}$
průtok ..... Q_{100} 30,1 $m^3.s^{-1}$

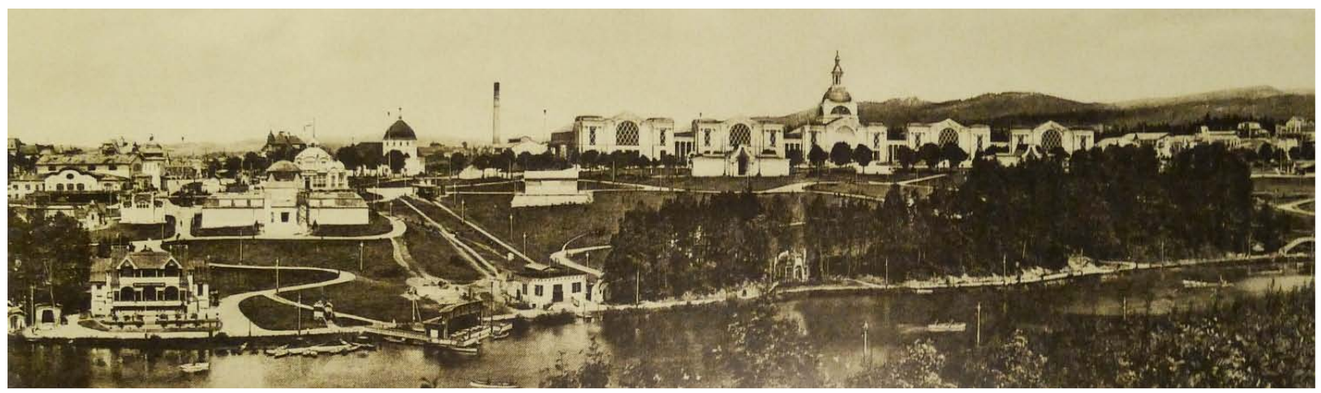
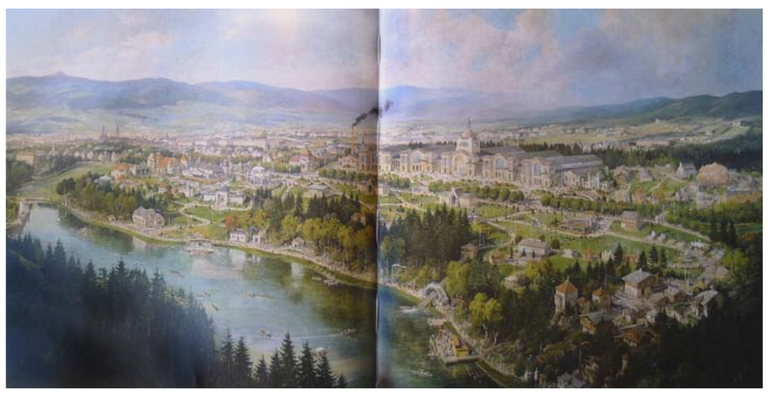
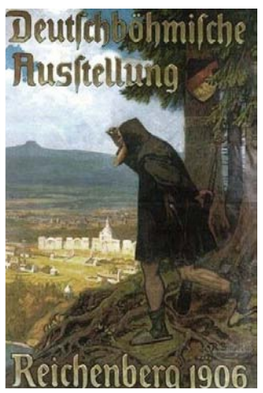
KRISTIANOV

Někdejší samostatné vrchnostenské město Kristiánov, vybudované na principu zahradního města více než sto let před tím, nežli byla poprvé vydána klíčová kniha Ebenezera Howarda Zítřek. Pokojná cesta ke skutečné reformě (1898), představuje jedno z nejpozoruhodnějších klasicistních založení na našem území. Jednalo se o regulovanou plánovanou výstavbu pod dohledem vrchnosti. Za duchovního otce podniku je považován hrabě Kristián Kryštof Clam–Gallas. Kristiánov plnil funkci architektonického předpolí zámeckého areálu a vytvářel reprezentativní pohledovou kulisu hlavní příjezdové komunikace od Prahy k zámku.

VÝSTAVA NĚMECKÝCH ČECH

Deutschböhmiche Ausstellung, Reichenberg (Výstava německých Čech, Liberec) pořádaná v roce 1906, byla jedním z nejambicióznějších podniků v monarchii. Liberec zrovna prožíval rozkvět jako textilní centrum rakousko–uherského mocnářství. Prvotním impulsem pro uspořádání byla reakce místní německé majority na Jubilejní zemskou výstavu, pořádanou v roce 1891 v Praze. Na uspořádání výstavy se finančně podílely město Liberec, textilní firmy Johann Liebieg & Co., Ignaz Klinger z Nového Města pod Smrkem, Ignaz Ginzkey & Co. z Vratislavic nad Nisou, Franz Schmitt z Českého Dubu a tiskárna bratří Stiepelů.
Za místo konání byl vybrán terénní hřeben a svahy na pravém břehu nad nedávno dokončenou údolní přehradou. Na stráni, kterou za výhodných podmínek pronajal hrabě Franz Clam Gallas, vznikla síť cest, podél nichž byly rozestaveny výstavní budovy, od malých kiosků po reprezentativní pavilony renomovaných firem a navržené renomovanými architekty. Ohromné výstaviště mělo rozlohu 400 000 m2 s osmi desítkami rozličných pavilonů (takových rozměrů mnohdy nedosahovala ani prostory světových výstav). Hlavním architektem výstavy a autorem celkového generelu byl profesor Vysoké školy technické ve Vídni Max Fabiani, jehož účast znamenala otázku prestiže podtrhující exkluzivitu výstavy.
Záměrem organizátorů bylo, aby se výstavy zúčastnila všechna významnější „německá“ města, nejen jednotliví výrobci, a každé z měst se představilo vlastním pavilonem. Celkové pojetí výstavy mělo navenek deklarovat silné nacionální cítění a jednotu Němců v Čechách. Města svou účast ale jedno po druhém odmítala (hlavně z finančních důvodů), proto měl nakonec vlastní pavilon jedině pořádající Liberec, menší pavilony obsadila lázeňská města. Pro větší komfort návštěvníků a zajištění dopravy byla dokonce zřízena dočasná tramvajová trať. Vrcholem výstavy se stala návštěva císaře Františka Josefa I.
Expozice v jednotlivých pavilonech měly široký záběr a kromě stěžejního průmyslu a zemědělství se věnovaly rovněž umění, uměleckému řemeslu či školství. Firma Liebig se na výstavě představila typovým rodinným domem, ukázkou moderního zaměstnaneckého bydlení.
K nejzdařilejším výstavním budovám, realizovaným místními autory patřily pavilony jableneckého a trutnovského pivovaru od Maxe Kühna a Heinricha Fanty a dva vzorové obytné domy navržené Ernstem Schäferem.
Univerzálnost výstavy se odrazila i ve snaze ukázat soudobé trendy obytné architektury a k tomuto účelu vzniklo několik staveb prezentujících vizi několikagenerační obytné vily. Ta se vyznačovala absencí centrální haly nahrazené středním schodištěm spojujícím jednotlivá obytná podlaží. Tyto vily jsou dnes jedinou stojící připomínkou nejen výstavy, ale i systematicky prosazovaných snah o výstavbu Liberce jako města zahradních vilových čtvrtí. Vnější vzhled domů kombinoval prvky secese s barokizujícími štukovými ozdobami, což dodávalo v očích poměrně konzervativní liberecké společnosti větší výraz vznešenosti. Po skončení výstavy se vily staly nájemními domy a k tomuto účelu slouží dodnes. Jejích sousedství bylo doplněno o další činžovní domy a později i universitní kampus.
Ačkoliv Výstava německých Čech po svém ukončení 30. září 1906 nesplnila vysoká očekávání pořadatelů, znamenala důležitý mezník v politickém, kulturním i uměleckém vývoji města, kterému zprostředkoval přímý styk se soudobými trendy v průmyslu i architektuře.
Ikdyž pavilony i tramvajové koleje zmizely, Liberec se dostal do povědomí jako město výstavy a na tuto tradici pak mohly v padesátých letech navázat slavné Liberecké výstavní trhy.

dobová fotografie I kresba výstavníro areálu I plakát
mapa komplexu I hlavní výstavní pavilon I kiosek plzeňského pivovaru I pavilon jableneckého pivovaru I sídlo Obecně prostěšné stavební společnosti

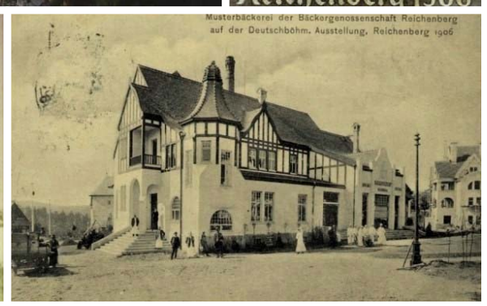

SCHÉMA OBJEKTŮ K ODSTRANĚNÍ / ZACHOVÁNÍ 1:2000

Jedná se o vizi, které by musely ustoupit některé ze stávajících objektů. Ty totiž svým stávajícím využitím neodpovídají jak územnímu plánu, tak přirozenému charakteru území ani potřebám obyvatel města.

U jiných objektů je naopak vhodné přeměnit jeích stávající funkční náplň a dát jim nové využití. Jsou to především původní domy, které dokládadí historii místa a stojí v řešeném území na výhodném nebo strategickém místě.

POPIS OBJEKTŮ K ODSTRANĚNÍ

Objekt 01 sloužil jako jídelna pro zaměstnance již neexistujícího textilního areálu, ze kterého později přestavbou vznikl supermarket, který ovšem zkrachoval.

Objekt 02 slouží jako garáže pro odstavené nákladní automobily spediční společnosti.

Objekt 03 půdorysně kopíruje tvar dnes již neexistujícího secesního ocelového skleníku.
Objekt 04 je přestavěný dům zahradníka, který stavebními úpravami utrpěl natolik, že není nutné jej zachovávat.

Objekt 05 je přestavěný hospodářský dům, který měl vazbu na skleník. Nedávnými stavebními úpravami utrpěl natolik, že není nutné jej zachovávat.

Objekt 06 není nutné zachovat.

Objekt 07 kdysi sloužil jako obytný dům pro automechaniky textilní firmy a její personál.

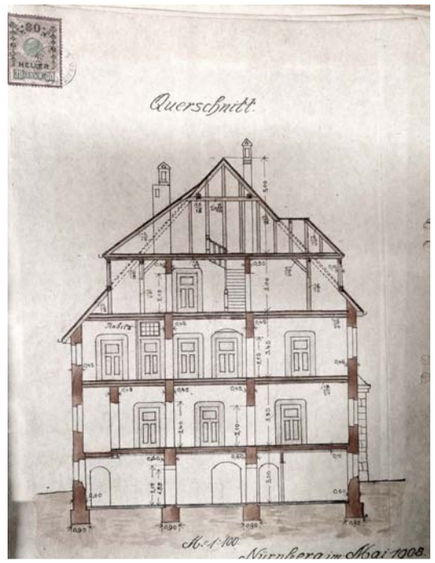
Objekt 08 sloužil jako vzorková prodejna textilu, dnes je nefunkční.

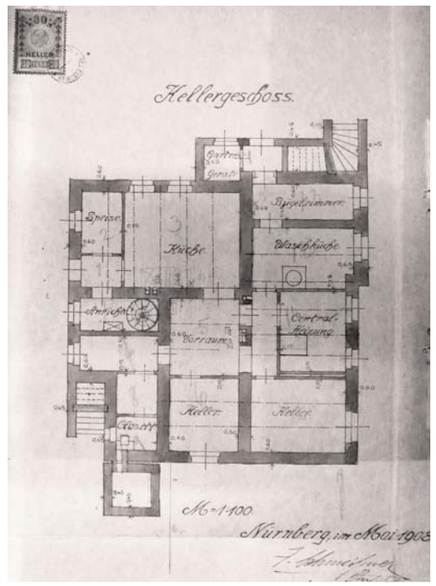

Objekty 09,10,11 poskytují levné avšak ne moc kvalitní ubytovací služby. Jejich demolicí bude stávajícími majiteli náhradou poskytnouta možnost provozu a případně spoluúčast na vybudování a provozování nově vzniklých zařízení v řešené lokalitě.

DŮM K ZACHOVÁNÍ č.p. 8

Čtyřpatrový objekt s výraznými kamennými prvky na fasádě byl v minulosti obýván zaměstnanci textilní továrny.
Postupem času byl přetransformován na mateřskou školu.
Před dvaceti lety byl přestavěn na zdravotní středisko.
V současné době v něm sídlí několik soukromých společností.

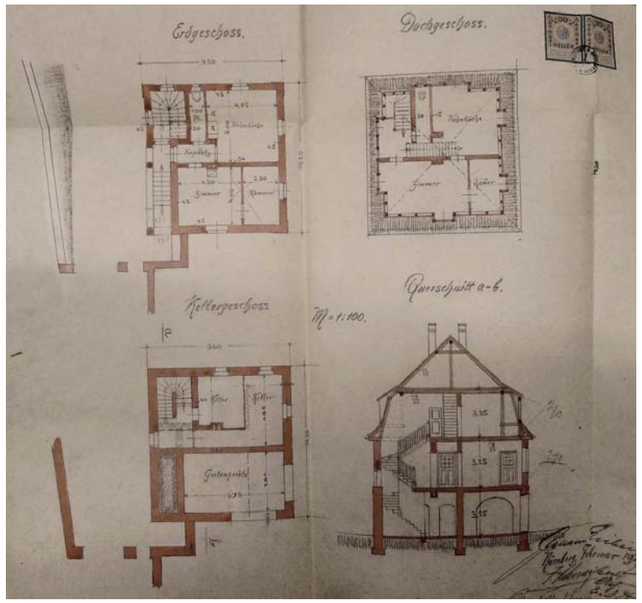

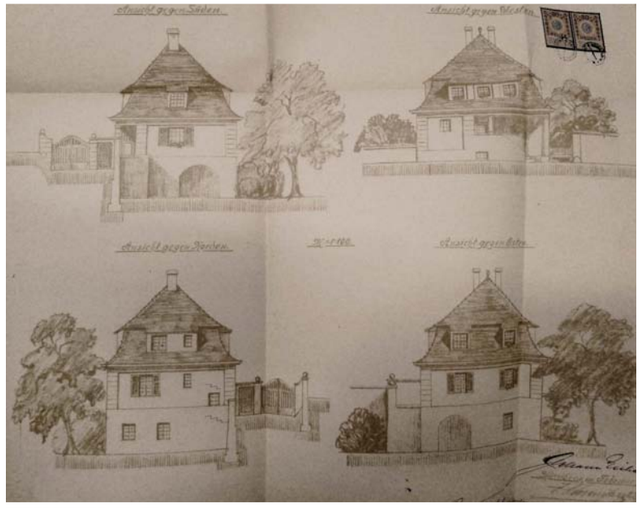

DŮM K ZACHOVÁNÍ č.p. 11

Tento třípatrový dům s mansardovou střechou sloužil jako obytný dům pro zaměstnance textilní továrny.
Obklopuje ho malá nádherná zahrada s ovocnými stromy.
V současné době slouží jako sídlo drobných podnikatelů.

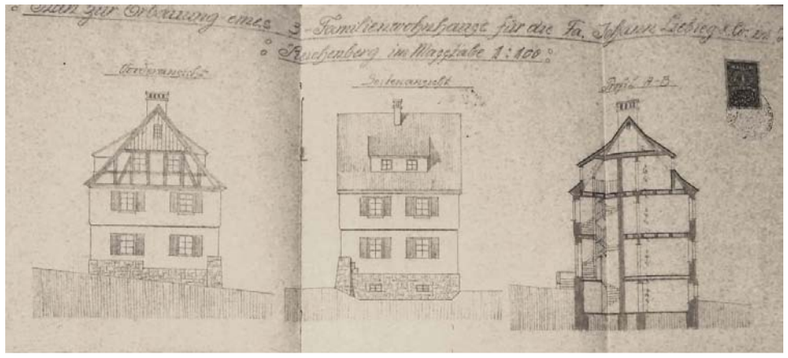

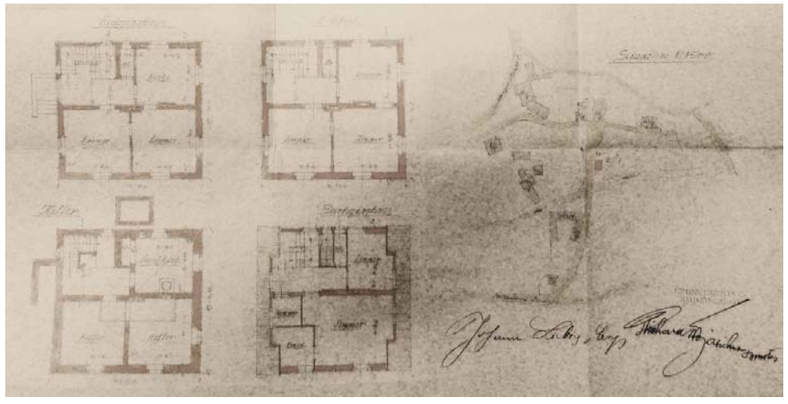

DŮM K ZACHOVÁNÍ č.p. 156

Hrázděný dvoupatrový dům s podkrovím je nyní obýván dvěma rodinami.
Vzhledem budoucímu naplnění územního plánu nebude tento objekt vhodný k trvalému bydlení.
Obyvatelům bude náhradou vykompenzováno jiné bydlení.

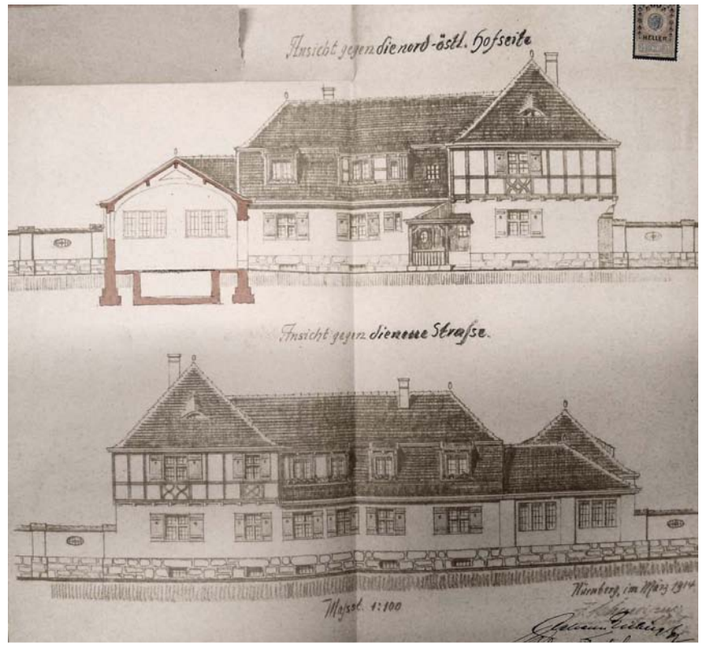

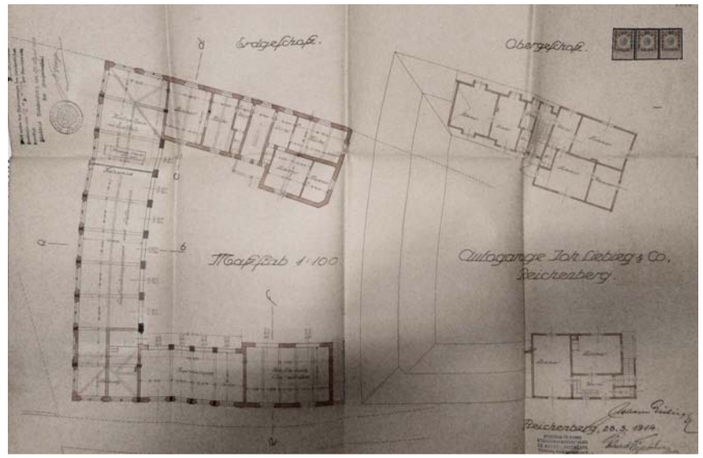

DŮM K ZACHOVÁNÍ č.p. 146

Jedná se o trojkřídlý patrový garážový dům z roku 1914 se středním dvorem.
Dispozice tohoto hrázděného objektu je ve tvaru deformovaného písmene U.
V přízemí se nacházela garážová stání, v patře obytné prostory pro řidiče a mechaniky.
V současné době je tento dům využíván spediční firmou pro účely administrativy a servisu vozů.

NÁVRH

SITUACE 1:1000

URBANISMUS

Celkový generel území je koncipován tak, že polovina řešeného území ležící západně od koryta potoka je určena jako plocha zastavitelná. Východní polovina s ponechaným dominantním podkovovitým objektem je naopak definována jako hlavní volné prostranství a zároveň slouží jako přechodové rozhraní mezi zástavbou Kristiánova a lesoparkem Králův háj. Tato louka je vhodně orientována vůči slunci a budou na ni dopadat i odpolední sluneční paprsky.

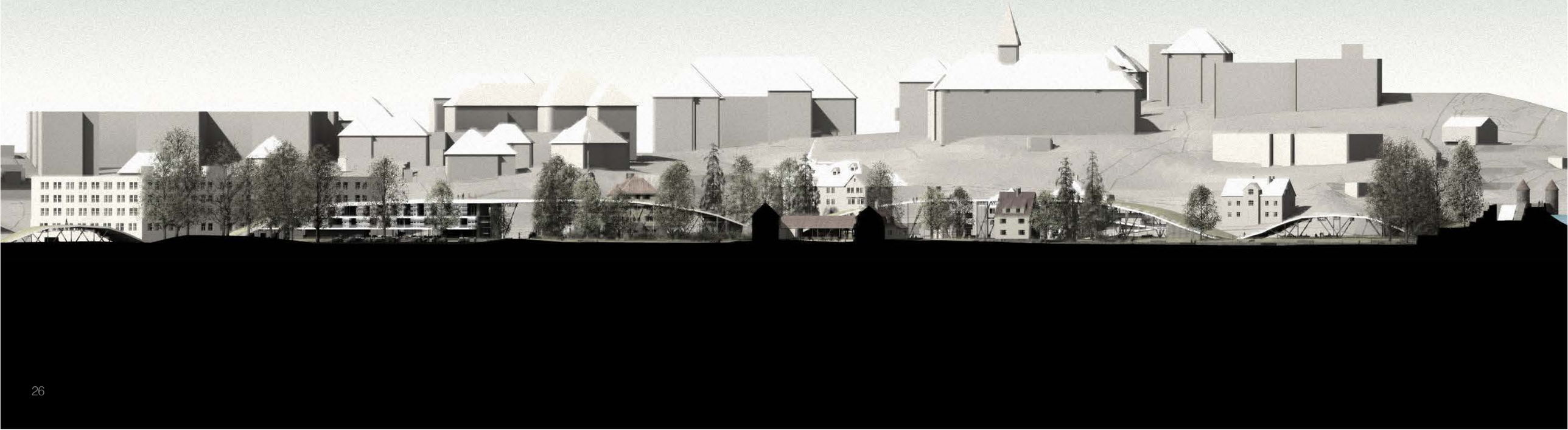
Snahou je navodit atmosféru městského parku s liniovým vodním prvkem, který přivede návštěvníka k přehradě samotné. Nově rozmístěné objekty jsou v maximální míře transparentní, aby měl návštěvník neustálý kontakt s historií, tolik dýchající z tohoto místa.

Po odstranění nevyhovujících objektů zbudou na řešeném území čtyři původní historické objekty. Mezi nimi a stávajícími stromy se ze země zvedá, jinde zanořuje zvlněná linie nových domů. Tyto volně proplouvající hmoty protínají jedna obslužná a jedna pěší ulice. Vždy v místech těchto průniků jsou pod propojenými střechami vytvořena malá krytá náměstíčka, ze kterých se vstupuje do jednotlivých nových budov. Počítá se s celoročním využitím areálu.

ŘEZ PŘÍČNÝ 1:1000

ŘEZ PODÉLNÝ 1:1000

FUNKČNÍ SCHÉMA 1:1000
Jednotlivé domy jsou podrobněji specifikovány dále …

Stavební program a náplň nových i ponechaných domů vychází z charakteru území.
Vybrané tři stávající bodové objekty budou přetransformovány v hostely, které budou poskytovat krátkodobé ubytovací služby s možností ochutnat atmosféru bydlení v typicky Libereckých domech.
Podkovovitý objekt se přemění na zázemí pro pobytovou louku, u kterého vznikne malé náměstíčko s možností občerstvení.
První vlna linie plní funkci nadchodu přes komplikovanou křižavatku.
Jako další objekt v řadě následuje apartmánový hotel s restaurací, infocentrem a obchodem v parteru.
Přes ulici naproti je vstup do plaveckého bazénu s 25m drahami.
„Zrcadlově otočený“ a pod střechou následující terénní vlny je umístěn objekt tělocvičny.
Naproti přes ulici Josefinina údolí je vstup do muzea.
Poslední vlna poskytuje přístřešek pro univerzální altán.
Na střeše této vlny je navrženo hlediště letní scény.

SCHÉMA DOPRAVY 1:1000

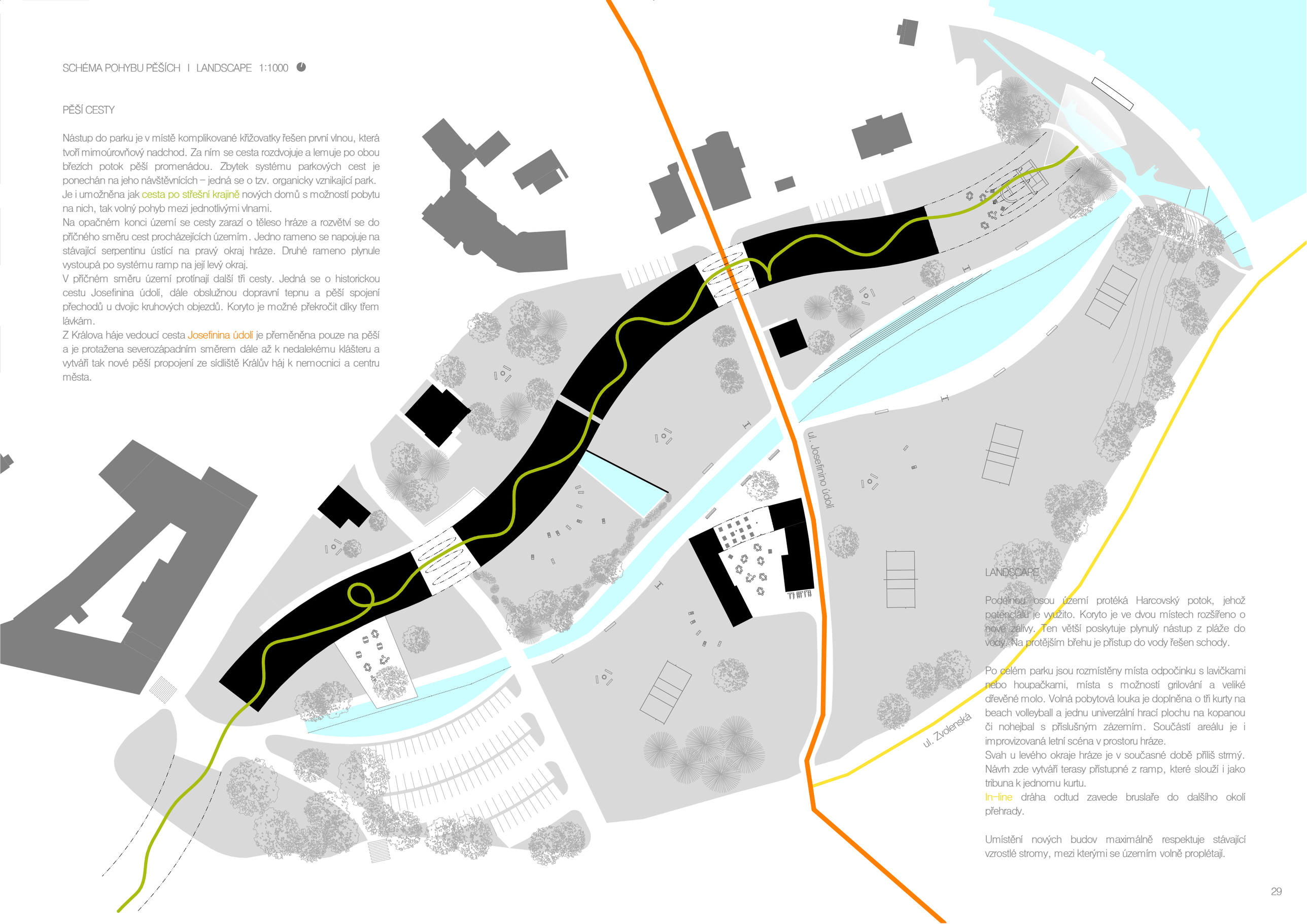
Do budoucna se počítá s tím, že ulice Zvolenská bude uzavřena pro automobily a přemění na in-line dráhu.
Celý areál by měl fungovat jako pěší zóna. Pro celé území je proto navržena pouze jediná, na konci slepá, obslužná komunikace. Ta vede kolem záchytného parkoviště, kde by měla většina automobilů být odstavena. Tato plocha je umístěna mezi původními vzrostlými stromy v sousedství rušné křižovatky a odcloňuje tak pobytové louky. Z parkoviště jsou v docházkové vzdálenosti dostupné jak hotel s hostely, bazén, tak i celá pobytová louka.
Obslužná komunikace pak pokračuje dále, ale slouží hlavně pro rezidenty sousedních domů. K objektům tělocvičny a muzea je vjezd vozidel povolen jen v nejnutnějších případech zásobování či pro handicapované osoby. Zde jsou doplněna dvě obslužná parkoviště.
Území je v blízkosti nadchodu dostupné autobusovou i tramvajovou městskou hromadnou dopravou.

SCHÉMA POHYBU PĚŠÍCH I LANDSCAPE 1:1000

PĚŠÍ CESTY

Nástup do parku je v místě komplikované křižovatky řešen první vlnou, která tvoří mimoúrovňový nadchod. Za ním se cesta rozdvojuje a lemuje po obou březích potok pěší promenádou. Zbytek systému parkových cest je ponechán na jeho návštěvnících – jedná se o tzv. organicky vznikající park.
Je i umožněna jak cesta po střešní krajině nových domů s možností pobytu na nich, tak volný pohyb mezi jednotlivými vlnami.
Na opačném konci území se cesty zarazí o těleso hráze a rozvětví se do příčného směru cest procházejících územím. Jedno rameno se napojuje na stávající serpentinu ústící na pravý okraj hráze. Druhé rameno plynule vystoupá po systému ramp na její levý okraj.
V příčném směru území protínají další tři cesty. Jedná se o historickou cestu Josefinina údolí, dále obslužnou dopravní tepnu a pěší spojení přechodů u dvojic kruhových objezdů. Koryto je možné překročit díky třem lávkám.
Z Králova háje vedoucí cesta Josefinina údolí je přeměněna pouze na pěší a je protažena severozápadním směrem dále až k nedalekému klášteru a vytváří tak nové pěší propojení ze sídliště Králův háj k nemocnici a centru města.

LANDSCAPE

Podélnou osou území protéká Harcovský potok, jehož potenciálu je využito. Koryto je ve dvou místech rozšířeno o nové zálivy. Ten větší poskytuje plynulý nástup z pláže do vody. Na protějším břehu je přístup do vody řešen schody.

Po celém parku jsou rozmístěny místa odpočinku s lavičkami nebo houpačkami, místa s možností grilování a veliké dřevěné molo. Volná pobytová louka je doplněna o tři kurty na beach volleyball a jednu univerzální hrací plochu na kopanou či nohejbal s příslušným zázemím. Součástí areálu je i improvizovaná letní scéna v prostoru hráze.
Svah u levého okraje hráze je v současné době příliš strmý. Návrh zde vytváří terasy přístupné z ramp, které slouží i jako tribuna k jednomu kurtu.
In-line dráha odtud zavede bruslaře do dalšího okolí přehrady.

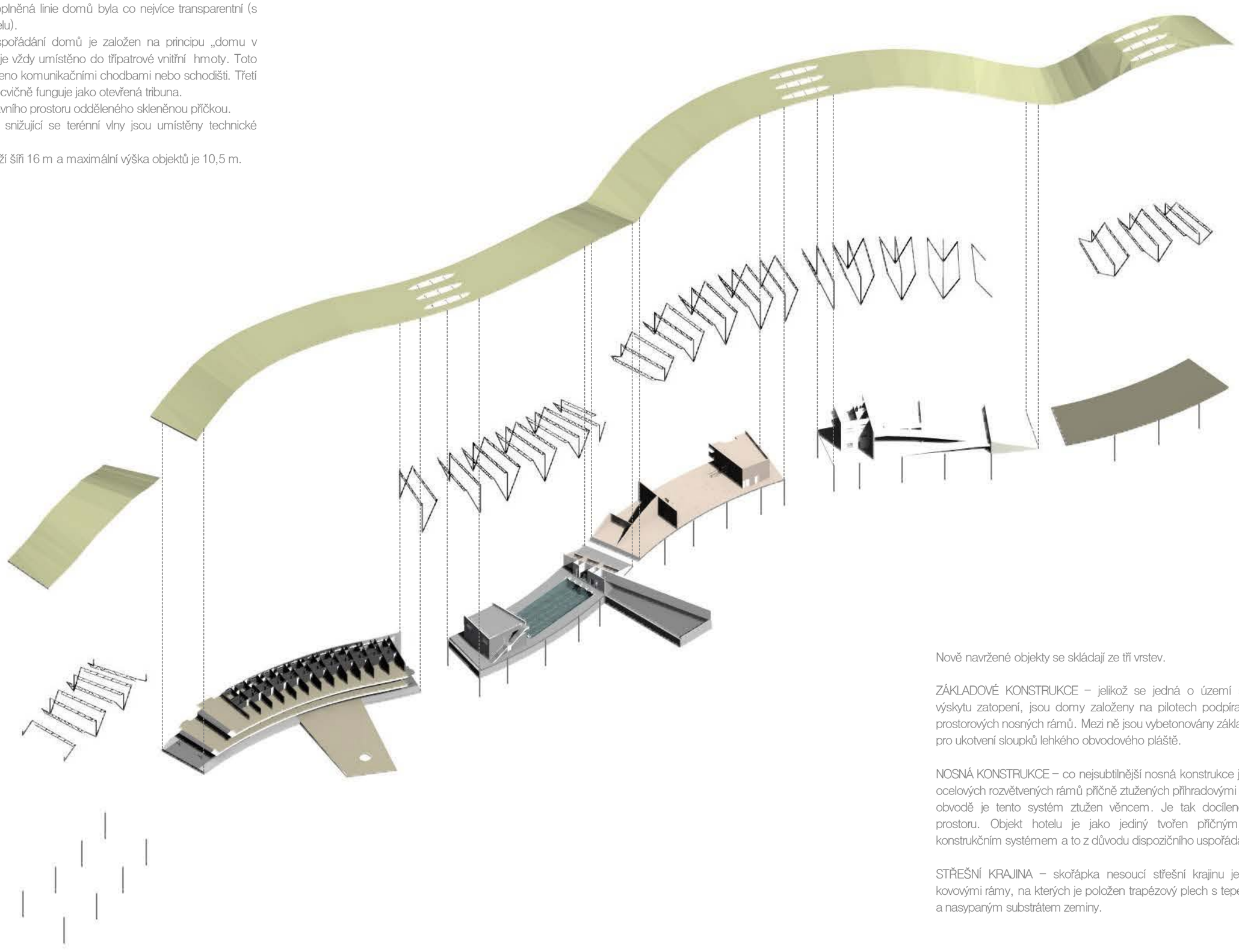
Umístění nových budov maximálně respektuje stávající vzrostlé stromy, mezi kterými se územím volně proplétají.

POVODŇOVÉ OPATŘENÍ 1:1000

Existujícím limitem využití území je, pro povodí Labe počítačem vymodelovaná, zátopová čára stoleté vody. Přestože byla vybudována přehradní hráz, není možné povodni definitivně zabránit. Je proto vhodné nechat vypracovat projekt protipovodňových opatření.
Doporučeno je terén nijak nenadvyšovat ani nebudovat protipovodňové valy. Voda musí územím volně proplout. Vytvořené nové zálivy rozšířeného stávajícího koryta potoka tak pozitivně působí jako retenční nádrže. I proto je v místech potenciálně největšího vylití vody z koryta umístěna pobytová louka, kde nedojde k velkým škodám na majetku.
Aby případné zatopení způsobilo minimální škody na objektech v řešeném území, je nutné zabránit vtoku nežádoucí vody dovnitř a je třeba je vybavit ucpávkami otvorů. Do domů je nutné opatřit i jímky na čerpání zátopové vody.

KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

Záměrem je, aby doplněná linie domů byla co nejvíce transparentní (s výjimkou budovy hotelu).
Koncept vnitřního uspořádání domů je založen na principu „domu v domu“, kde zázemí je vždy umístěno do třípatrové vnitřní hmoty. Toto těleso je vždy obklopeno komunikačními chodbami nebo schodišti. Třetí patro v bazénu a tělocvičně funguje jako otevřená tribuna.
Vstupní hala je od hlavního prostoru odděleného skleněnou příčkou.
Na opačném konci snižující se terénní vlny jsou umístěny technické prostory.
Celá linie domů si drží šíři 16 m a maximální výška objektů je 10,5 m.

Nově navržené objekty se skládají ze tří vrstev.

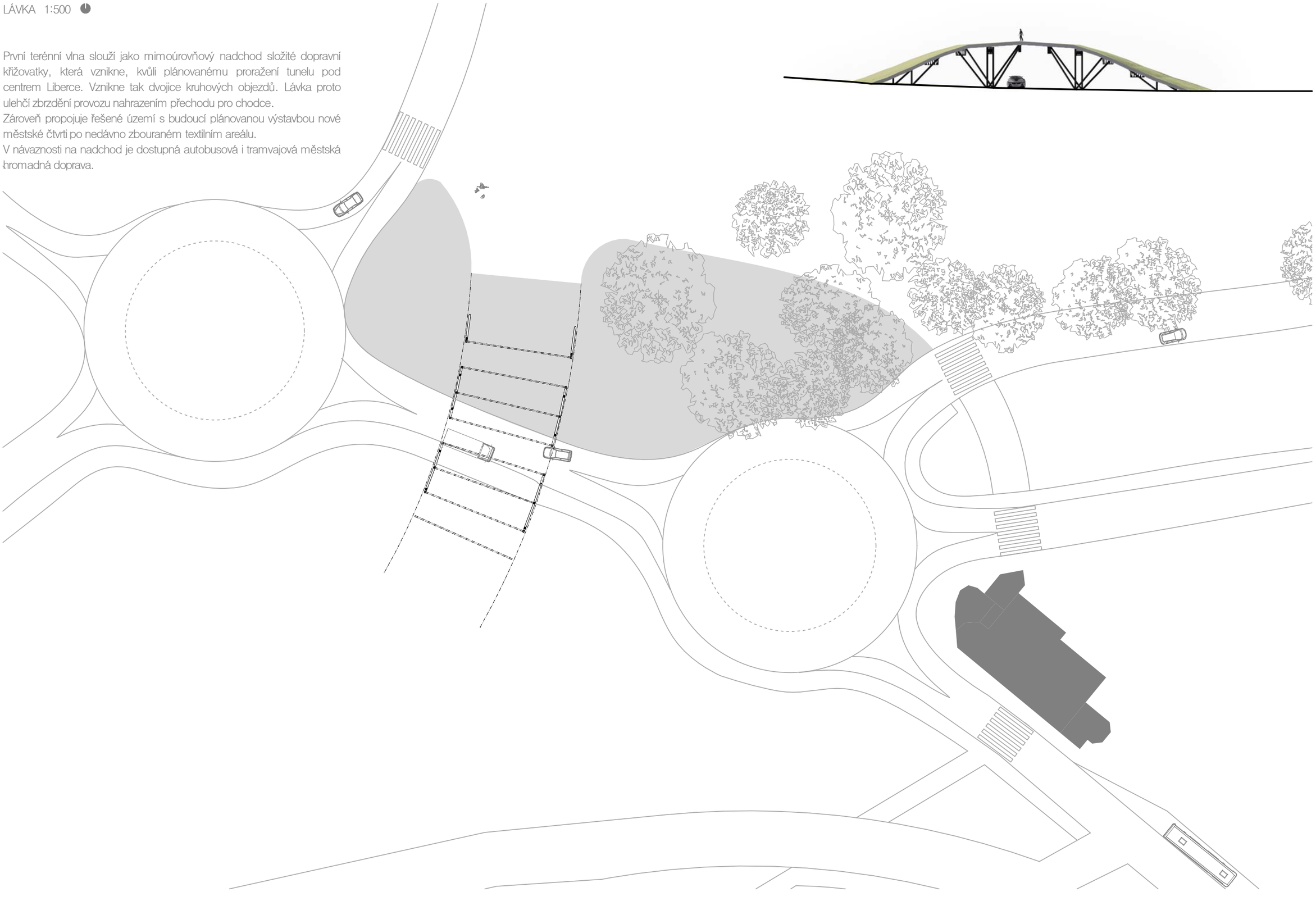
ZÁKLADOVÉ KONSTRUKCE – jelikož se jedná o území s možností výskytu zatopení, jsou domy založeny na pilotech podpírajících patky prostorových nosných rámů. Mezi ně jsou vybetonovány základové pasy, pro ukotvení sloupků lehkého obvodového pláště.

NOSNÁ KONSTRUKCE – co nejsubtilnější nosná konstrukce je svařena z ocelových rozvětvených rámů příčně ztužených příhradovými nosníky. Po obvodě je tento systém ztužen věncem. Je tak docíleno halového prostoru. Objekt hotelu je jako jediný tvořen příčným stěnovým konstrukčním systémem a to z důvodu dispozičního uspořádání.

STŘEŠNÍ KRAJINA – skořápka nesoucí střešní krajinu je podpíraná kovovými rámy, na kterých je položen trapézový plech s tepelnou izolací a nasypaným substrátem zeminy.

LÁVKA 1:500

První terénní vlna slouží jako mimoúrovňový nadchod složité dopravní křižovatky, která vznikne, kvůli plánovanému proražení tunelu pod centrem Liberce. Vznikne tak dvojice kruhových objezdů. Lávka proto ulehčí zbrzdění provozu nahrazením přechodu pro chodce.
Zároveň propojuje řešené území s budoucí plánovanou výstavbou nové městské čtvrti po nedávno zbouraném textilním areálu.
V návaznosti na nadchod je dostupná autobusová i tramvajová městská hromadná doprava.

HOTEL 1:500

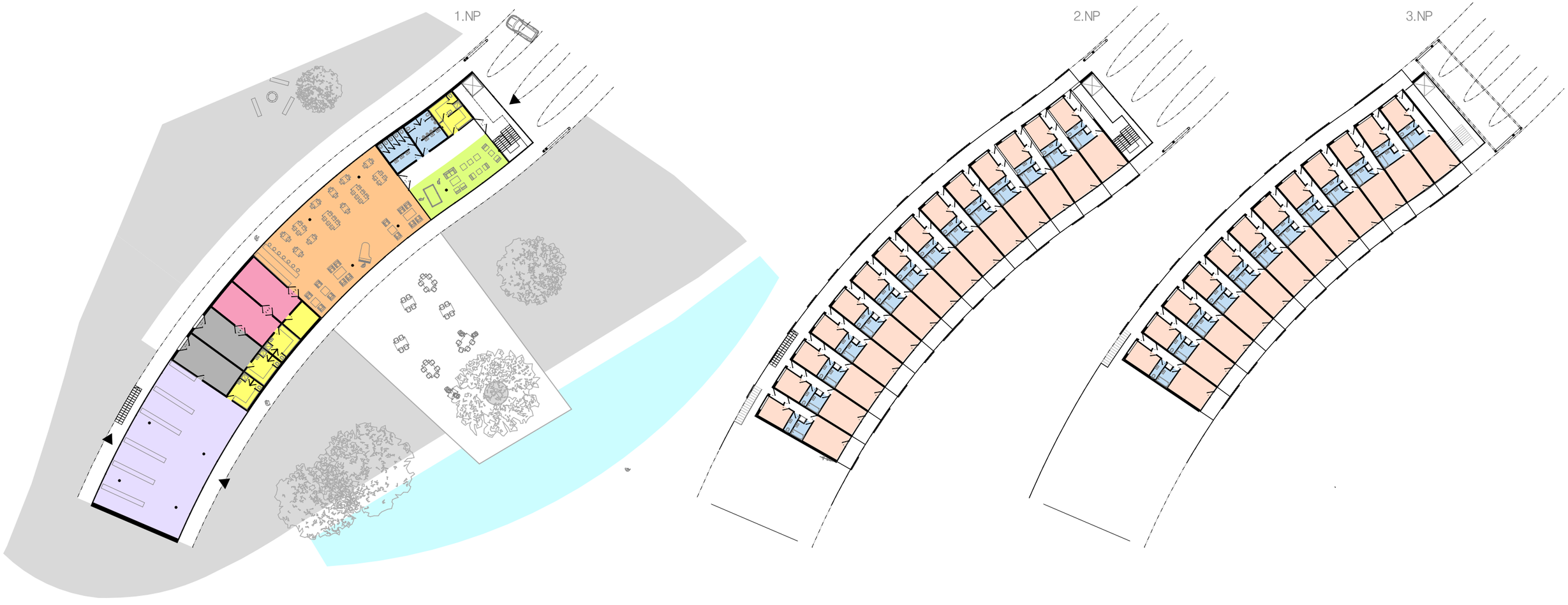
Tento objekt v sobě skrývá apartmánový hotel s restaurací, sloužící i jako jídelna pro hotelové hosty.
Vzhledem ke své poloze na počátku vstupu do parku zde umístěno infocentrum o daném rekreačním areálu s obchodem.
Hotel má v parteru ještě recepci, ze které hosté odcházejí na pavlač. Z té se vstupuje do jednotlivých 26 apartmánů. Tato recepce obsluhuje i návštěvníky hostelů.

POHLED JIŽNÍ

POHLED SEVERNÍ

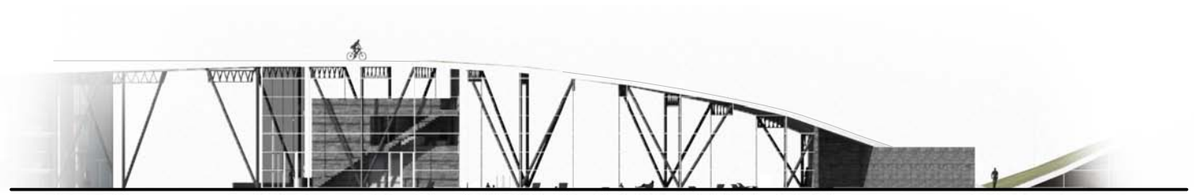

BAZÉN 1:500

Objekt bazénu v sobě skrývá oddělené šatny se sprchami. Ze samotné plavací haly s 25 m dlouhými dráhami je přístupná i sluneční louka. Hala je dále vybavena saunou a vířivkou.
Vodní elektrárny zabudované v tělese hráze přehrady je využito k ohřevu vody v termálním bazénu, který je z tohoto objektu přímo přístupný.
Ve třípatrovém vnitřním tělesu je umístěna restaurace s výhledem do plavací haly, dále zázemí pro zaměstnance a na vrchu je volně přístupná tribuna.
Tento objekt má jako jediný suterén, který je přístupný zvenčí a němž je hlavní technické zázemí pro celé řešené území – trafostanice, ČOV.

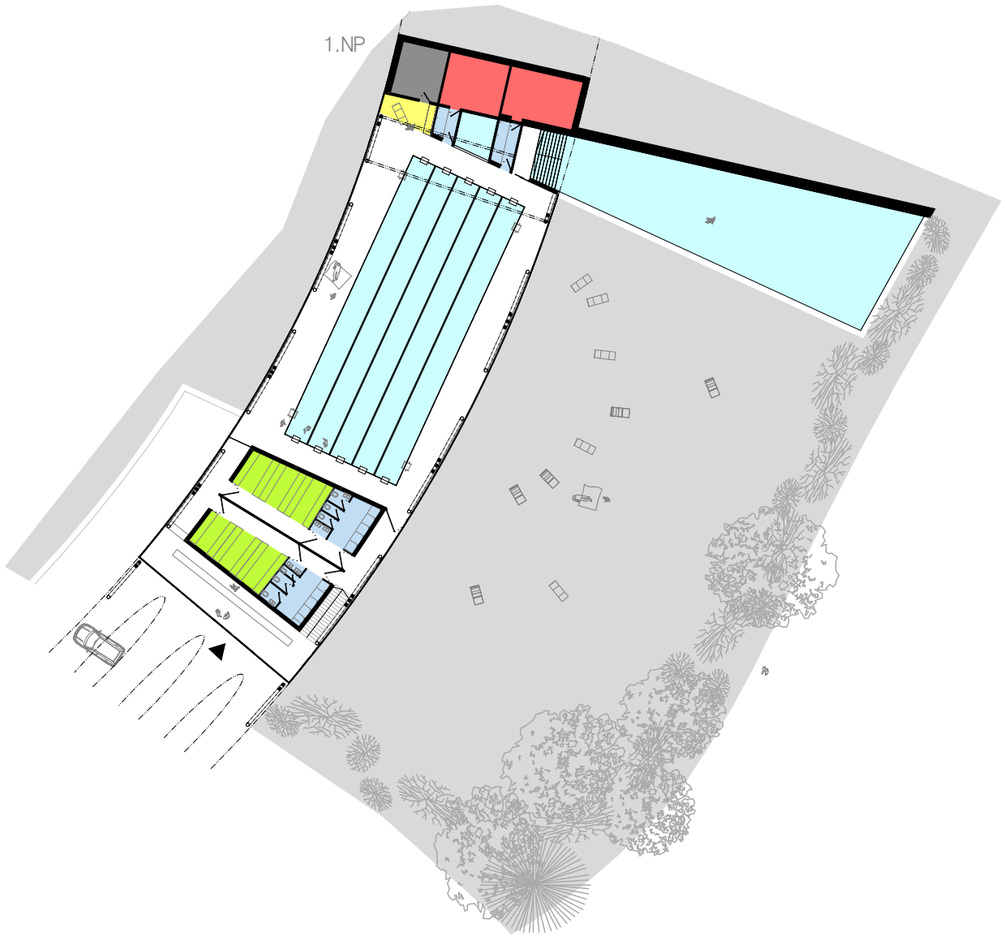
POHLED JIŽNÍ

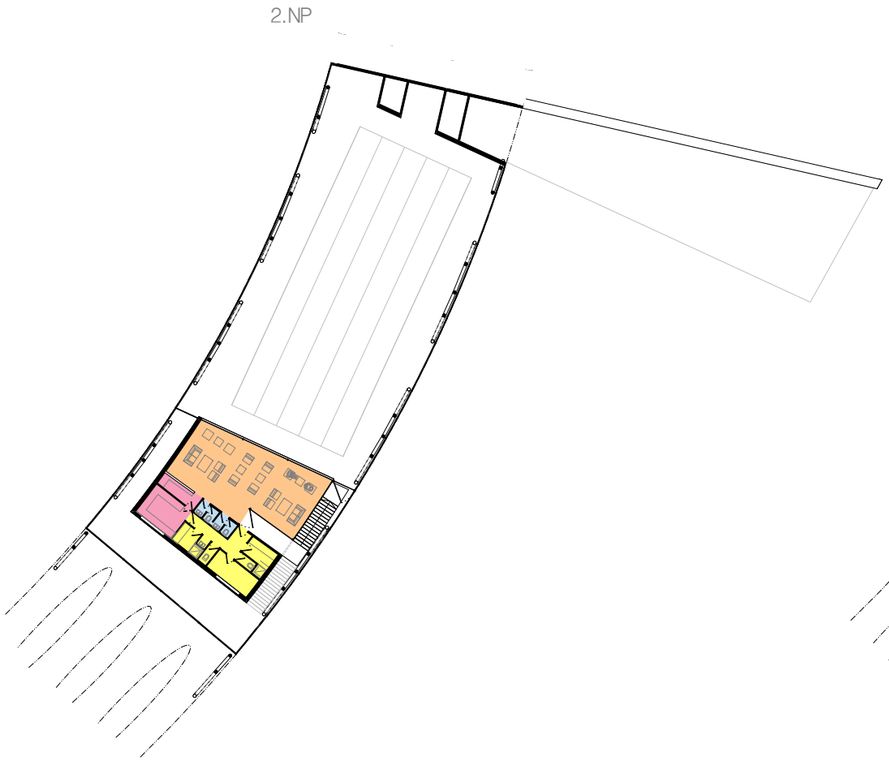
POHLED SEVERNÍ

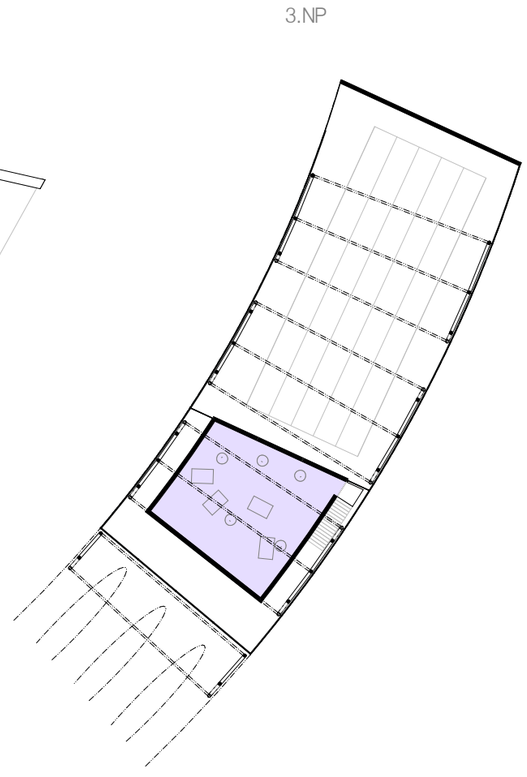
1.NP

2.NP

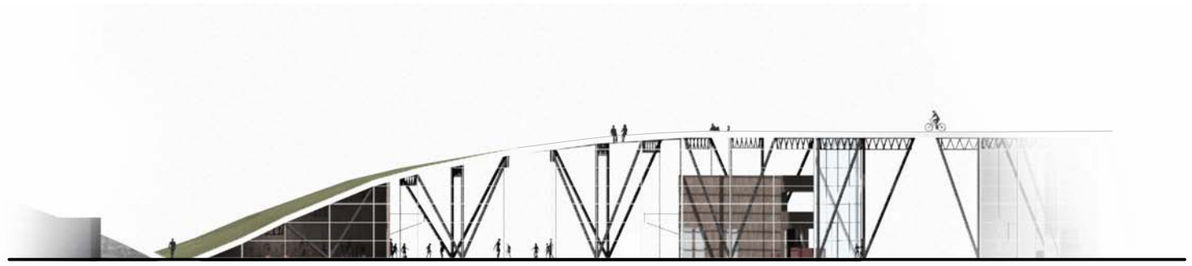
3.NP

TĚLOCVIČNA 1:500

Jedná se o tělocvičnu o rozměrech 12 x 24 m s minimální světlou výškou 6m.
Součástí tohoto objektu jsou čtyři šatnové buňky. V nejvyšším patře vnitřního tubusu se zázemím je opět umístěna volně přístupná plocha pro sledování sportovních klání.
V zadní části pod snižující se střechou je umístěna nářaďovna, posilovna a strojovna vzduchotechniky.
Hlavní prostor bude muset být pro potřeby světelné pohody vybaven stínícími prvky (např. v podobě závěsů nebo fasády z copilitů).

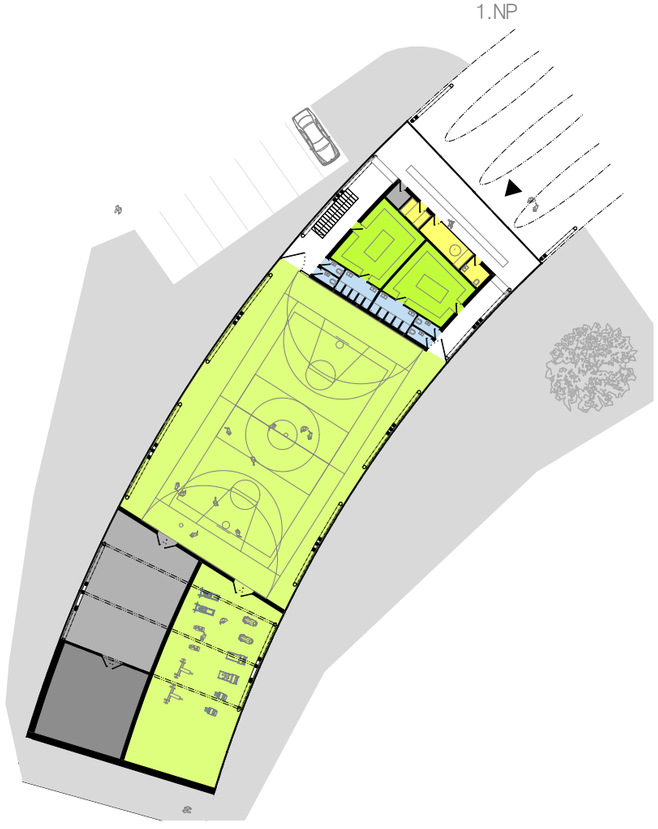
POHLED JIŽNÍ

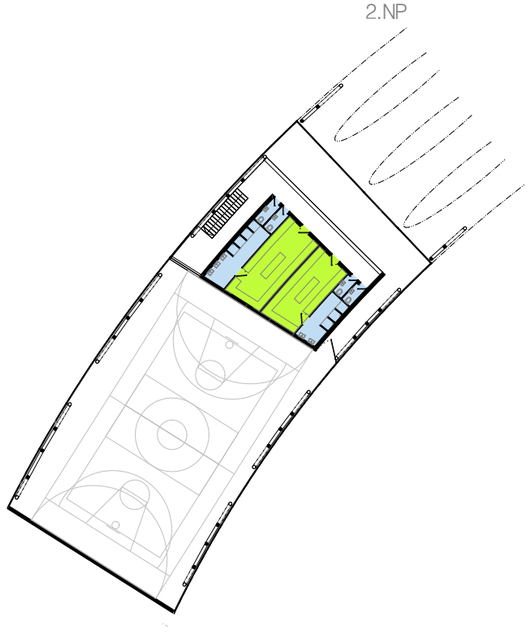
POHLED SEVERNÍ

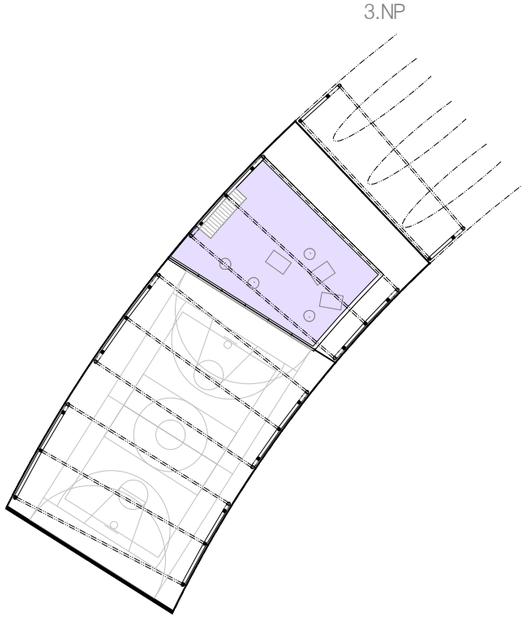
1.NP

2.NP

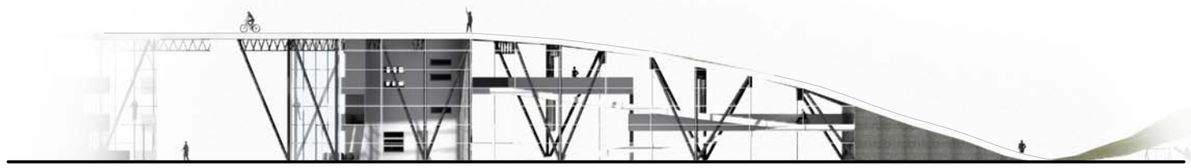
3.NP

MUZEUM 1:500

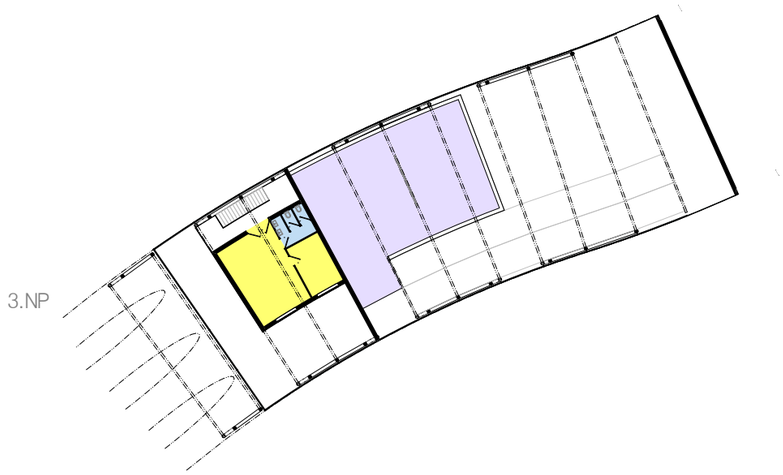
Tato budova svojí náplní reflektuje území, ve kterém se nachází. Jedná se o muzeum Liberecké přehrady jako významného technického díla. S jejím vybudováním souvisela i o pár let později konaná velká výstava německých Čechů. Mnoho občanů Liberce ani turistů o takovýchto důležitých historických mezních neví, a proto je vhodné na ně touto cestou upozornit.
Tubus zázemí v sobě obsahuje v přízemí pokladnu a obchod s informačními materiály. O podlaží výše je umístěna kavárna s výhledem do malého náměstíčka. V nejvyšším místě jsou kanceláře a zázemí zaměstnanců muzea.
Hlavní výstavní prostor je koncipován dle principu RAUMPLAN, kde rampy propojují jednotlivé tarasy, na kterých je vystavena expozice. Rampy a terasy zároveň slouží jako hlediště pro případné promítání dokumentů. Nechybí skladové prostory a strojovna vzduchotechniky.
Tento prostor bude muset být pro potřeby světelné pohody vybaven stínícími prvky (např. v podobě závěsů).

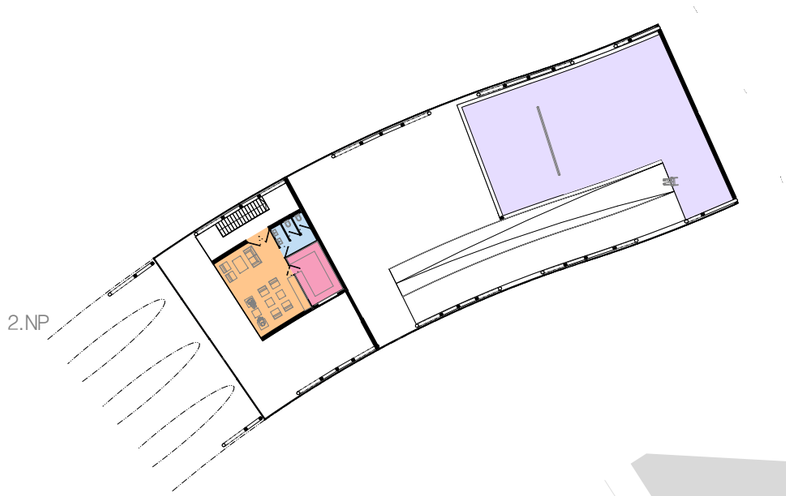
POHLED JIŽNÍ

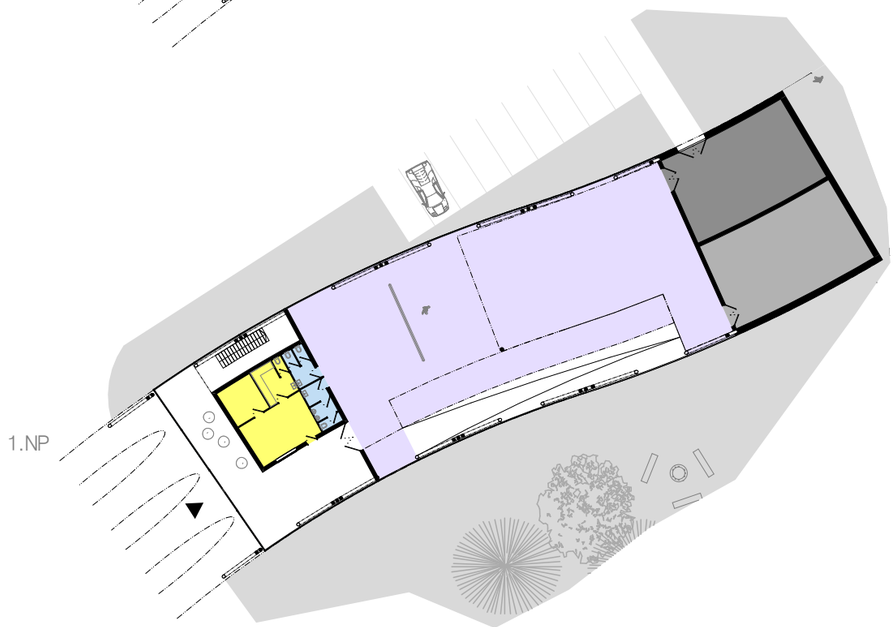

POHLED SEVERNÍ

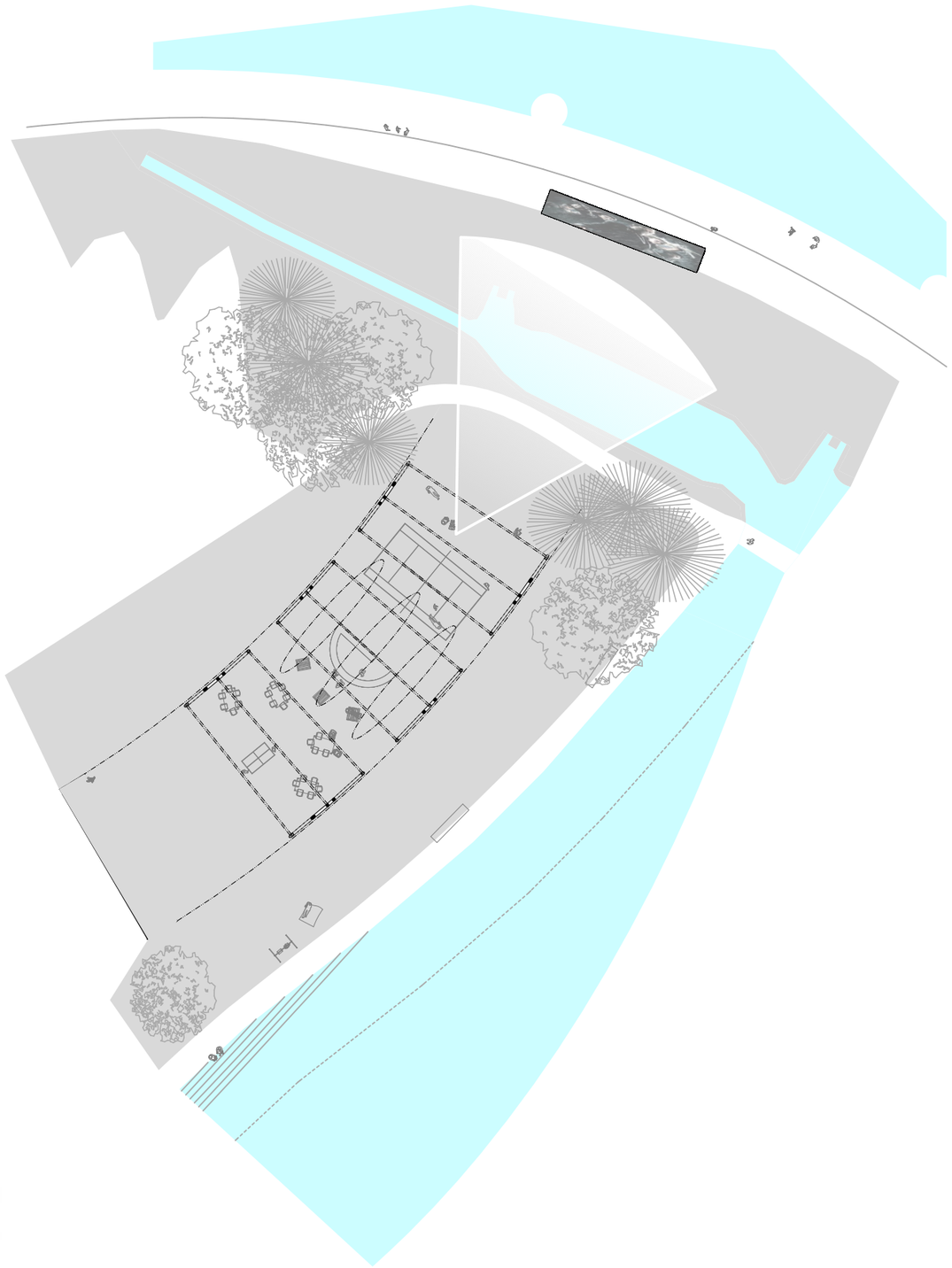

ALTÁN 1:500

Navazuje na kulturní charakter předchozího objektu. Pod terénní vlnou může být umístěn provizorní bar s občerstvením nebo malé sportovní hřiště. Může se zde ale konat i divadelní představení. Nebo může přístřešek posloužit jako prostý úkryt před nepřízní počasí.
Střecha tohoto altánu se ve večerních hodinách proměňuje v hlediště letní scény. Plátno se zavěšuje na těleso hráze.

POHLED JIŽNÍ

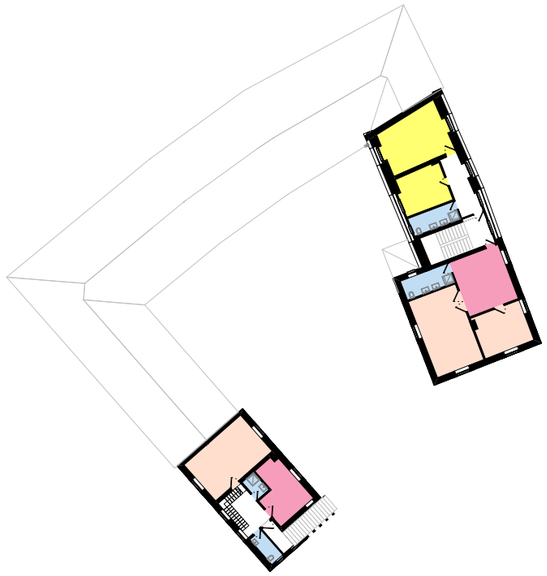
POHLED SEVERNÍ

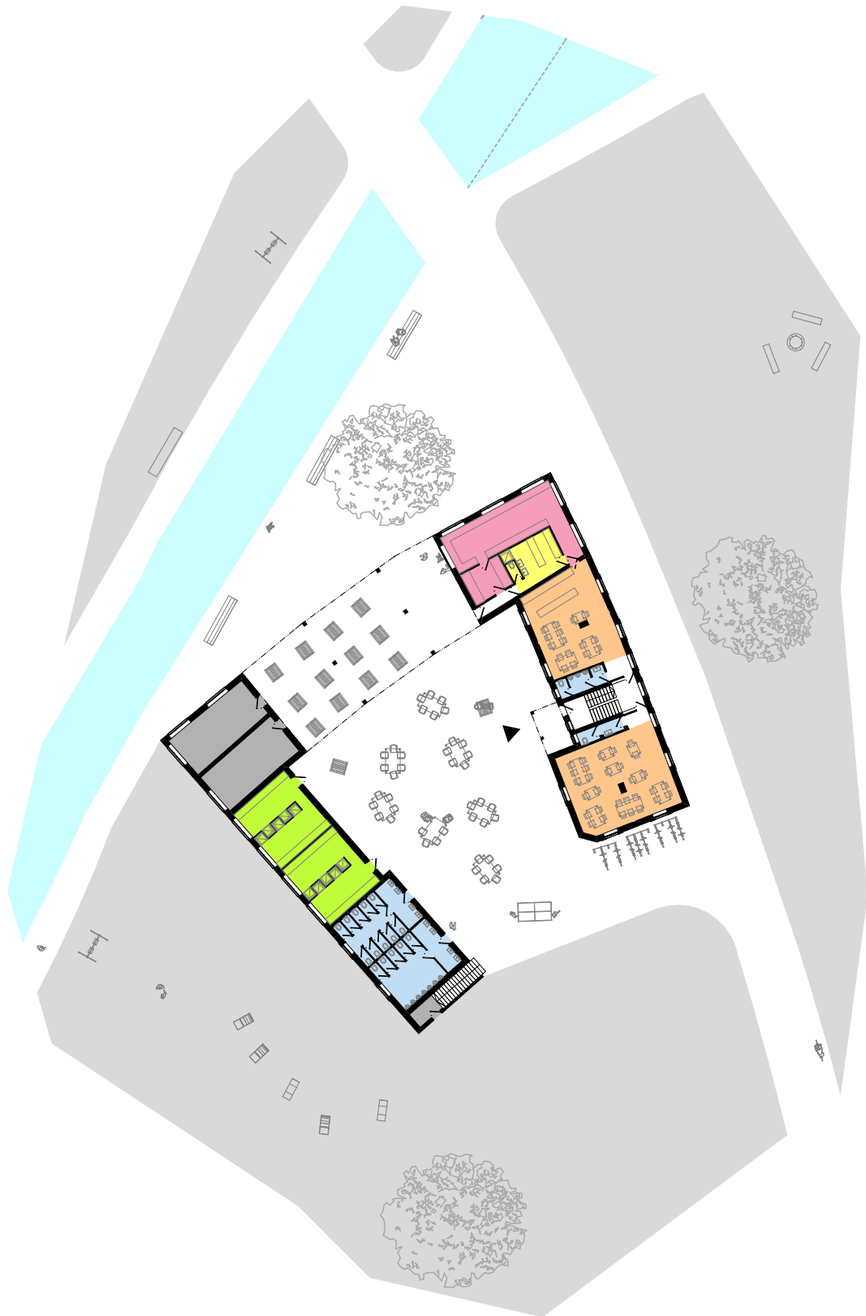
ZÁZEMÍ 1:500

Objekt netradičního tvaru je transformován do jakéhosi srdce hlavní pobytové louky. Vede kolem něj hlavní promenáda kolem vodního prvku. Je vybaven jak okénkem s možností rychlého občerstvení, tak restaurací s kuřáckým i nekuřáckým provozem, která má s rychlým občerstvením společnou kuchyň.
Dále poskytuje zázemí pro přilehlá sportoviště a pláž. Jsou v něm umístěny sprchy, převlékárny, toalety, půjčovna sportovního náčiní a sklady.
Ve vrchních křídel tohoto domu jsou umístěny kancelář restaurace, resp. byty pro správce a hlídače areálu.

2.NP

1.NP

POHLED JIŽNÍ

POHLED SEVERNÍ

HOTEL 1:500

Tento dům je přeměněn na ubytovací zařízení, kde se ve dvou podlažích a obytném podkroví nachází celkem 6 pokojů. Každé podlaží je vybaveno společným sociálním zařízením a kuchyňským koutem.

POHLED SEVERNÍ

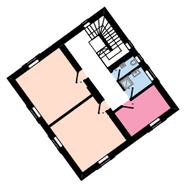
POHLED ZÁPADNÍ

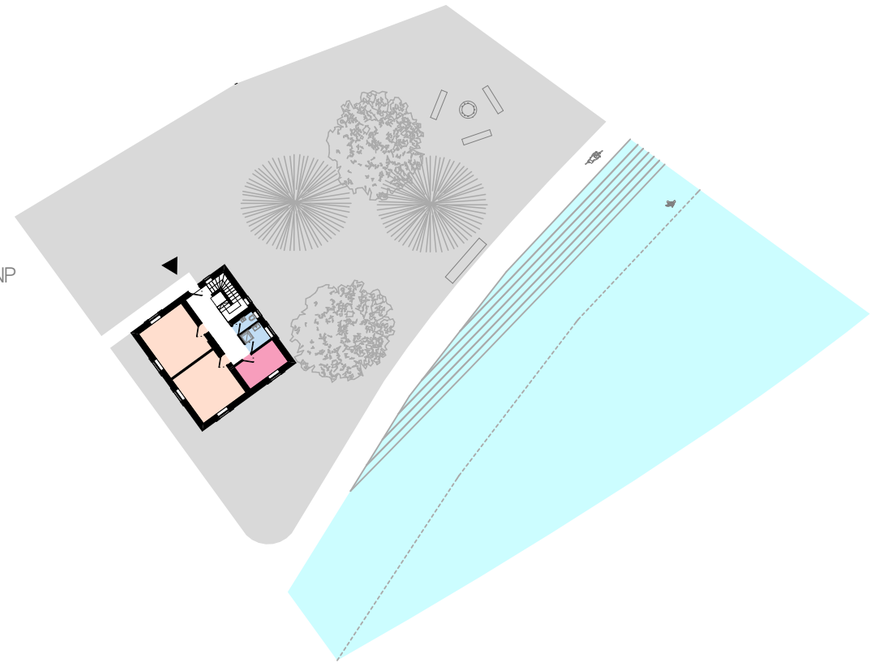
3.NP

2.NP

1.NP

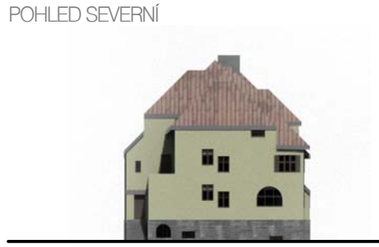
HOSTEL 1:500

Tato budova je přeměněna na ubytovací zařízení, kde se ve třech podlažích nachází celkem 9 apartmánů. Téměř každý apartmán je přístupný z vnitřní schodišťové haly. Některé apartmány mají své vlastní vstupy ze zahrady. Každý apartmán je vybaven sociálním zařízením a kuchyňským koutem.

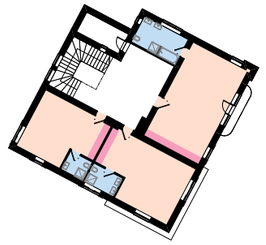
POHLED JIŽNÍ

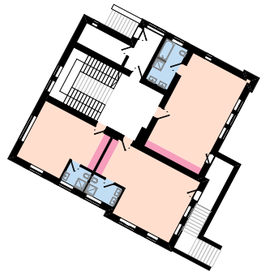
POHLED SEVERNÍ

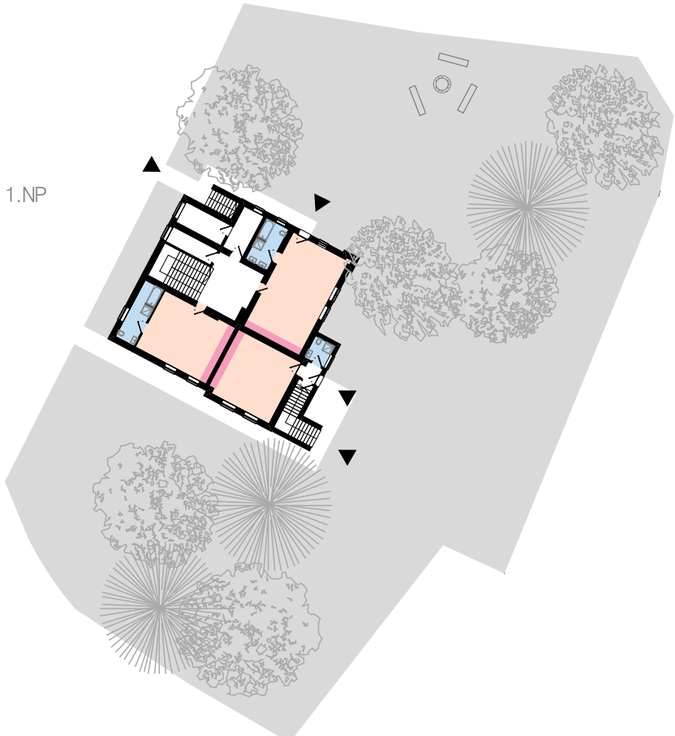
3.NP

2.NP

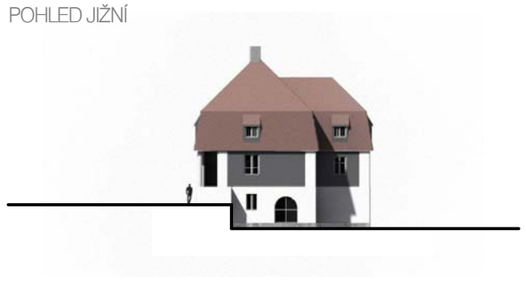
1.NP

HOSTEL 1:500

Tento dům je přeměněn na ubytovací zařízení, kde se ve třech podlažích nachází celkem 9 pokojů. Každé podlaží je vybaveno společný sociálním zařízením a kuchyní s jídelnou.

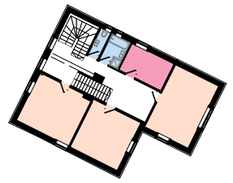
POHLED JIŽNÍ

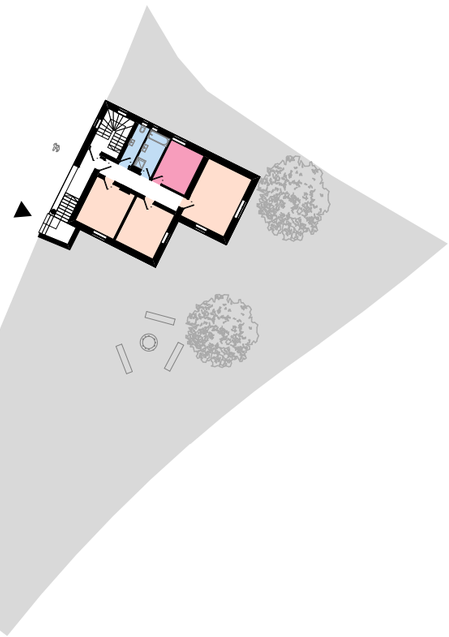
POHLED ZÁPADNÍ

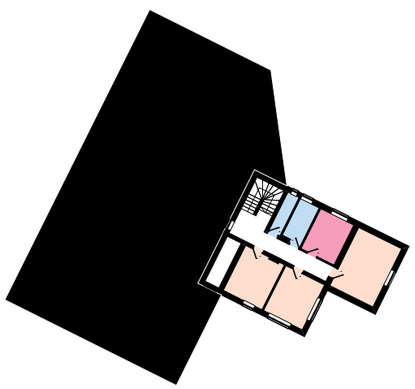
2.NP

1.NP

1.PP

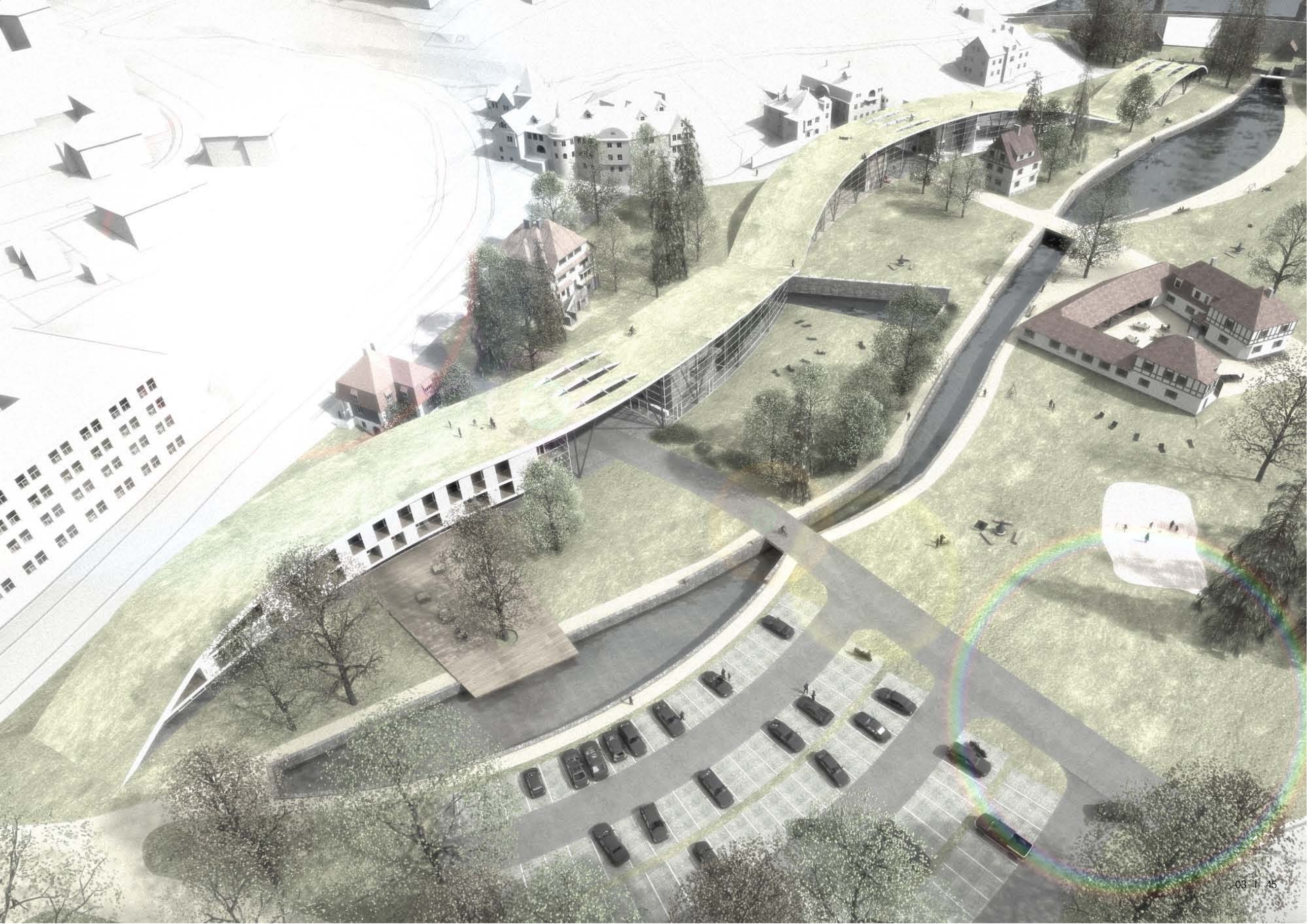

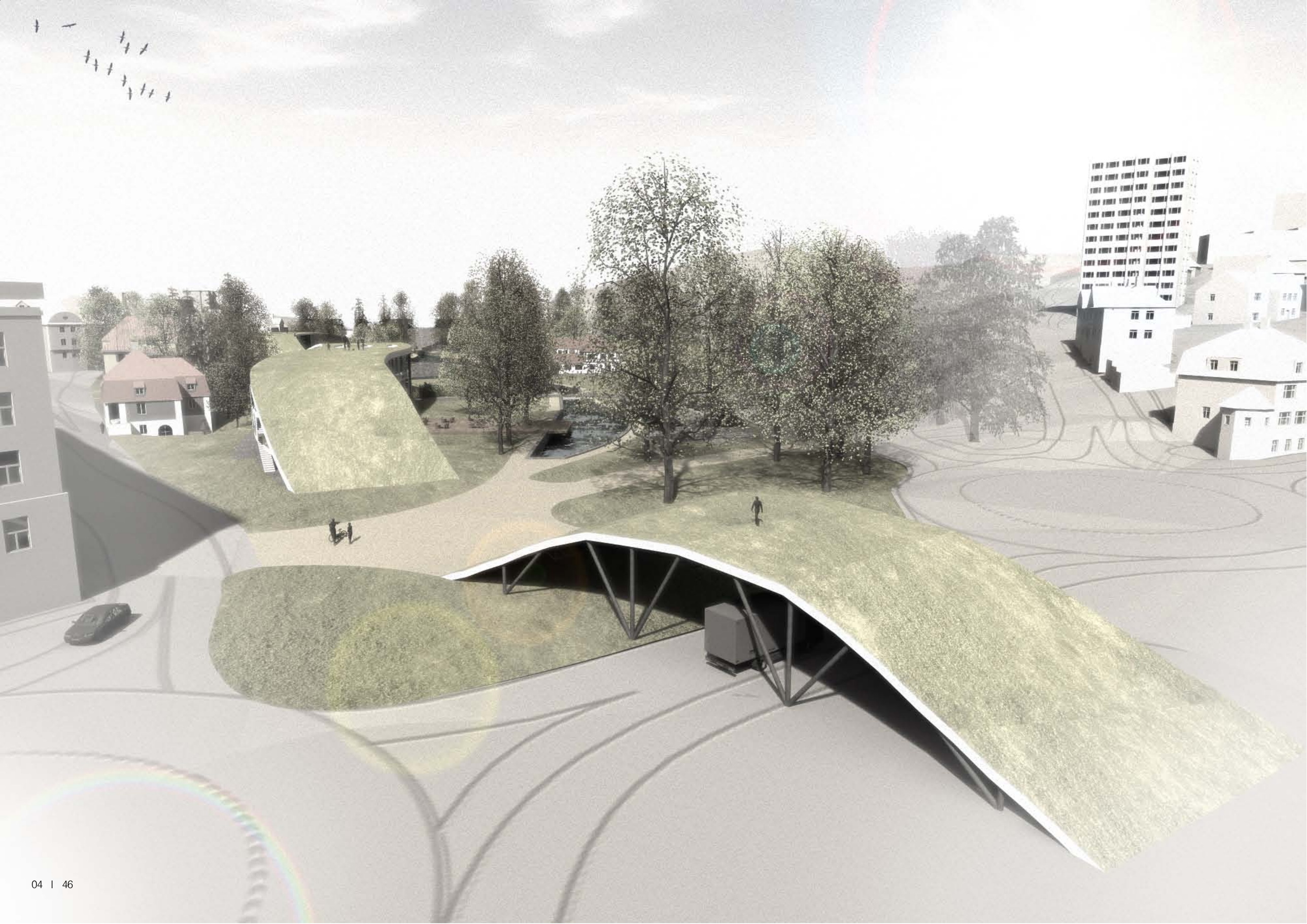
STANOVIŠTĚ VIZUALIZACÍ

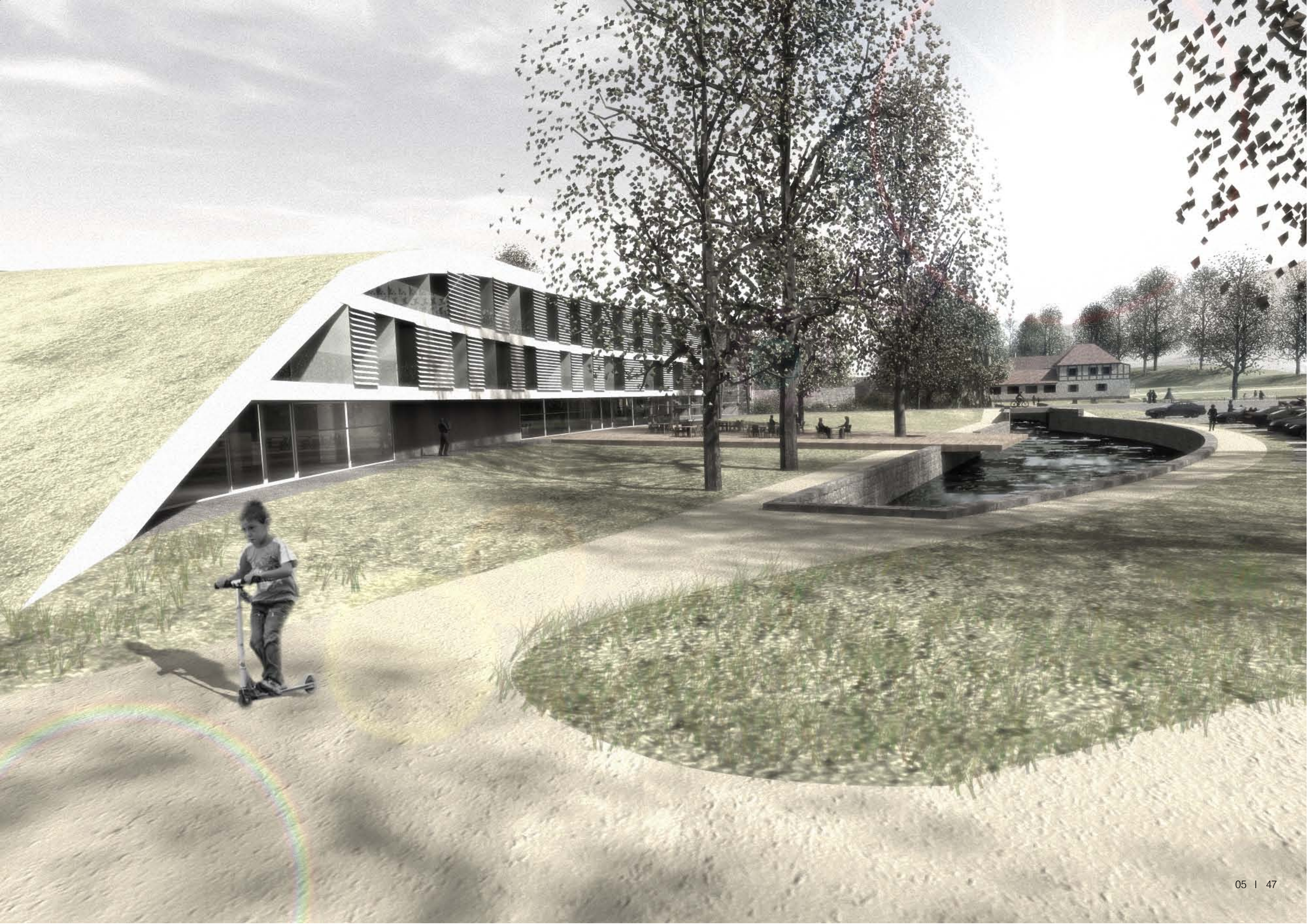

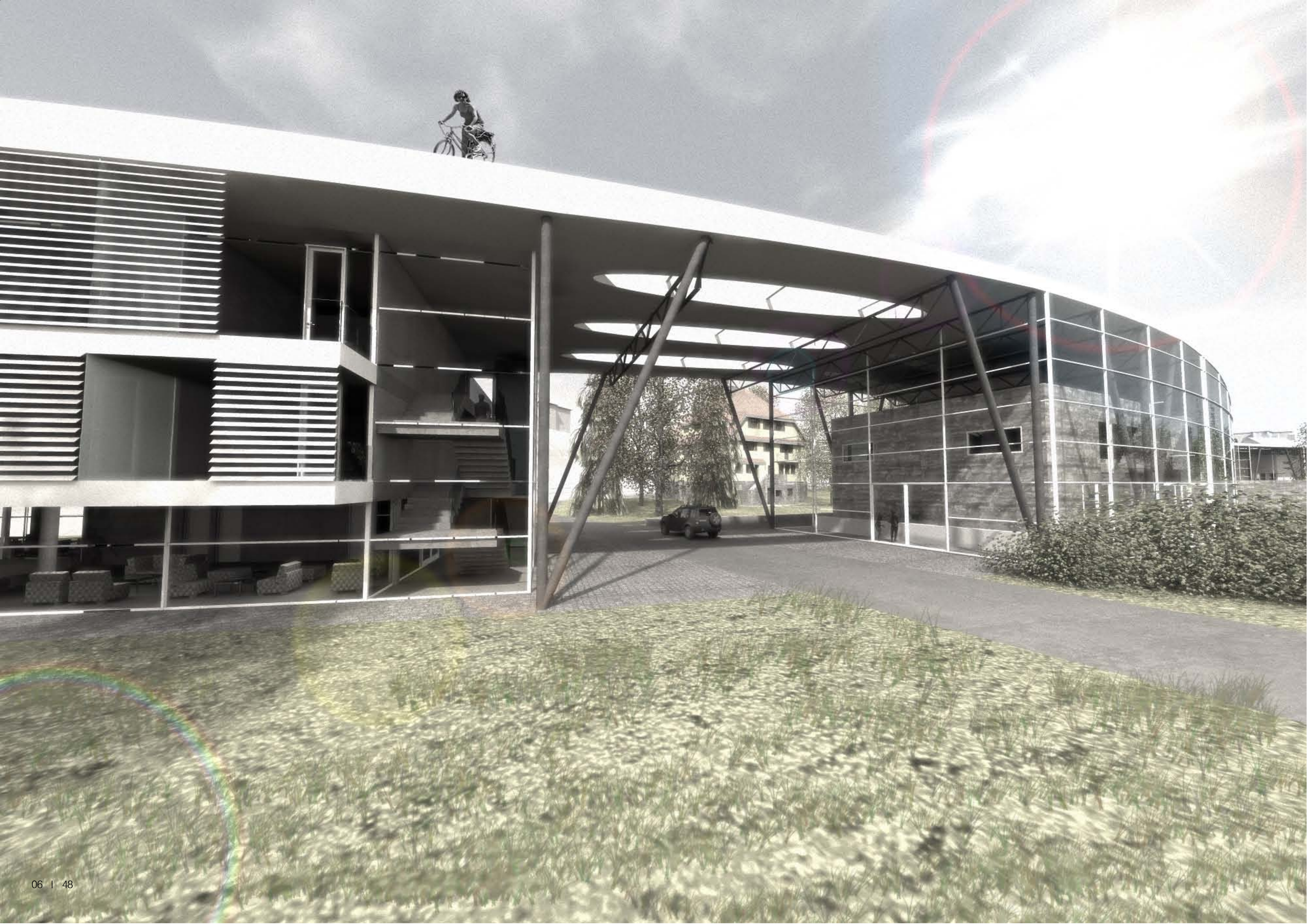

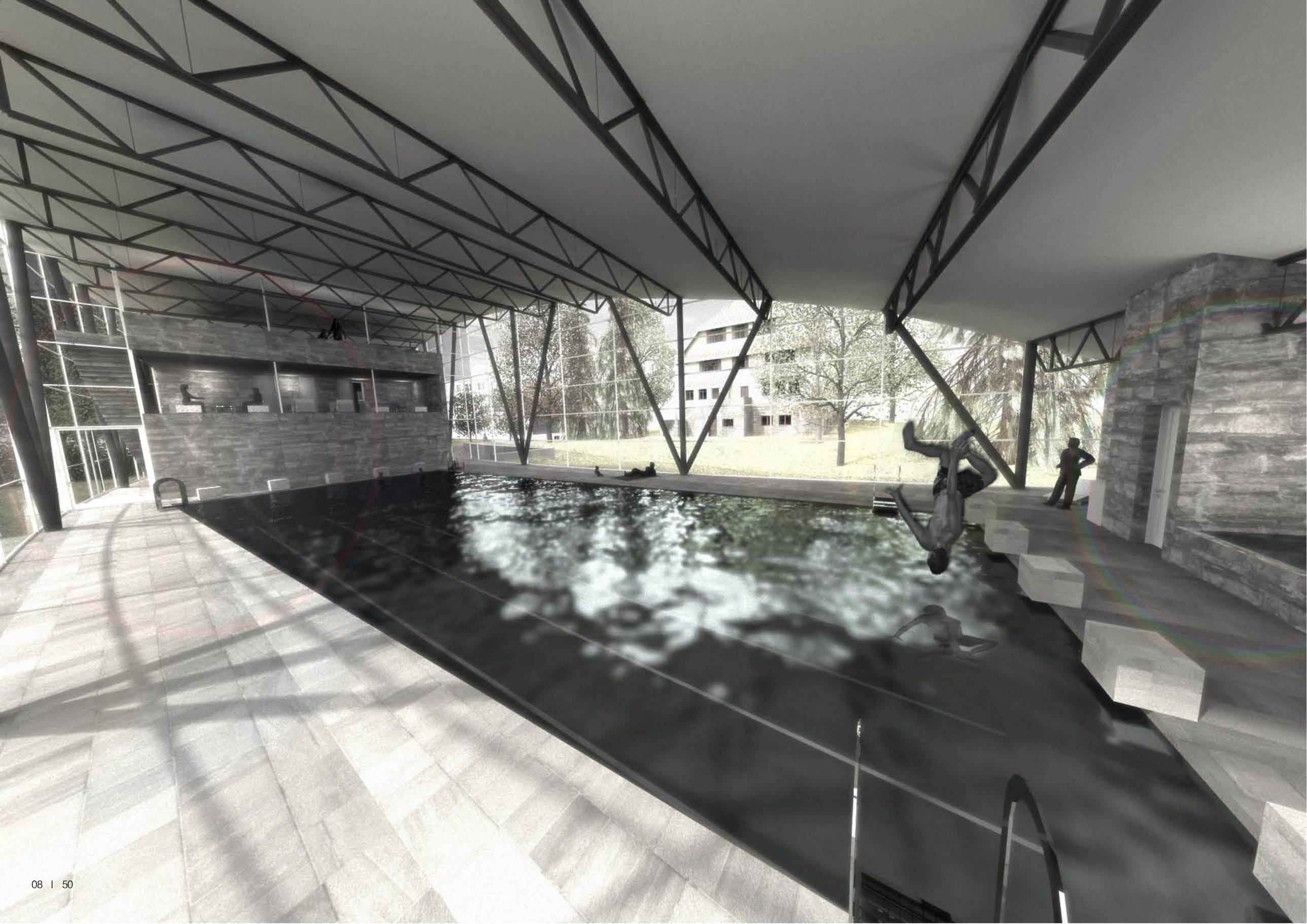

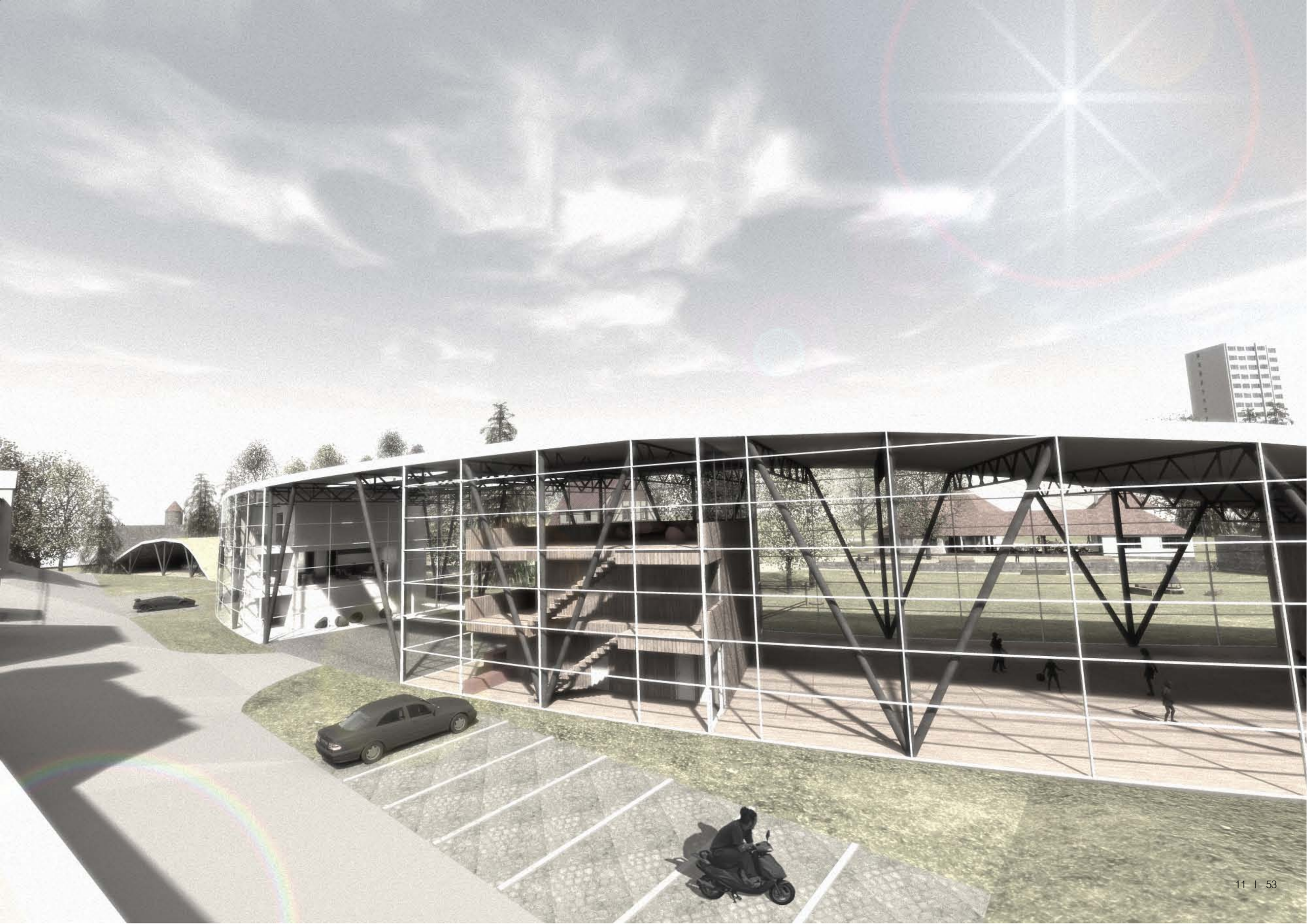

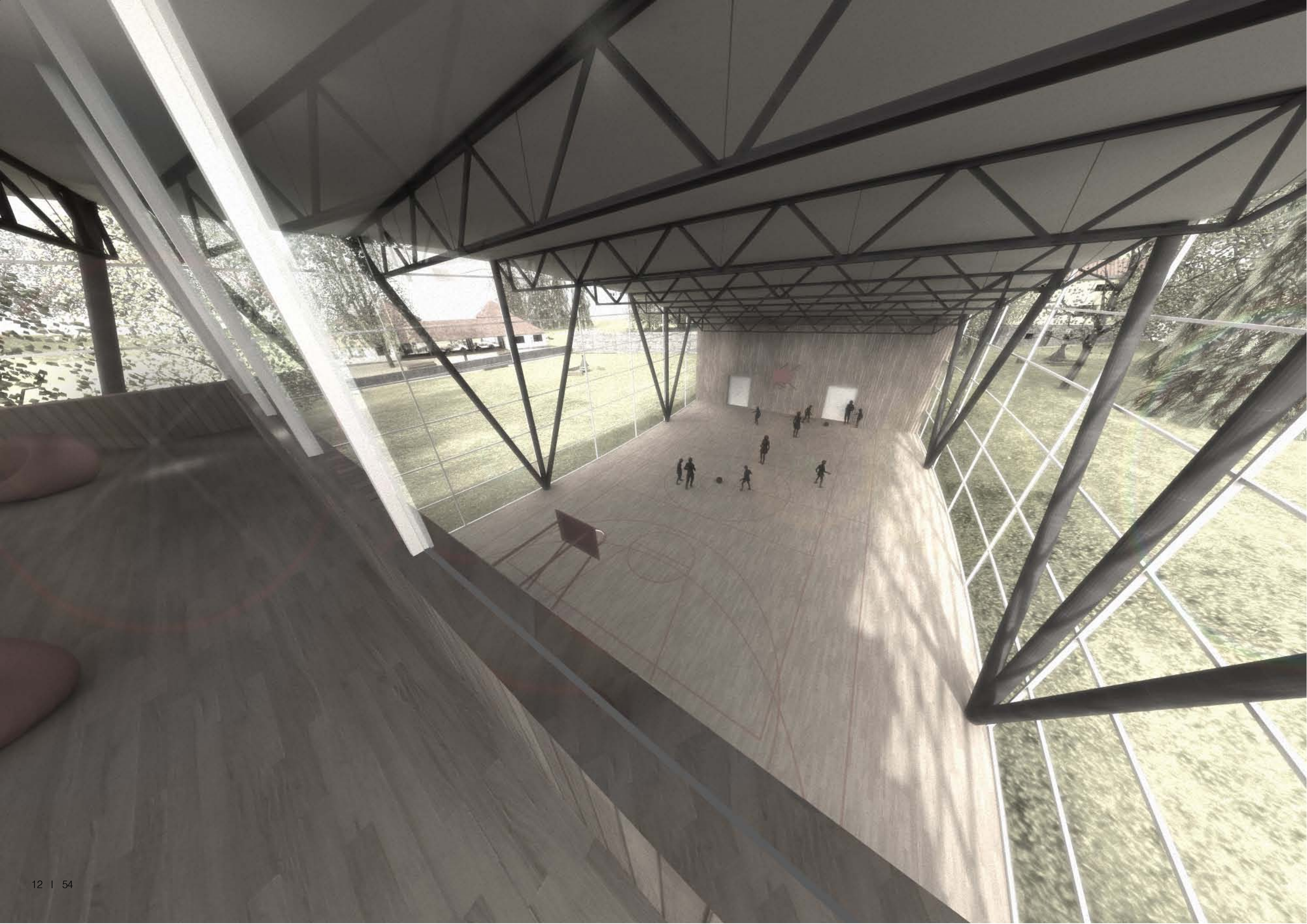

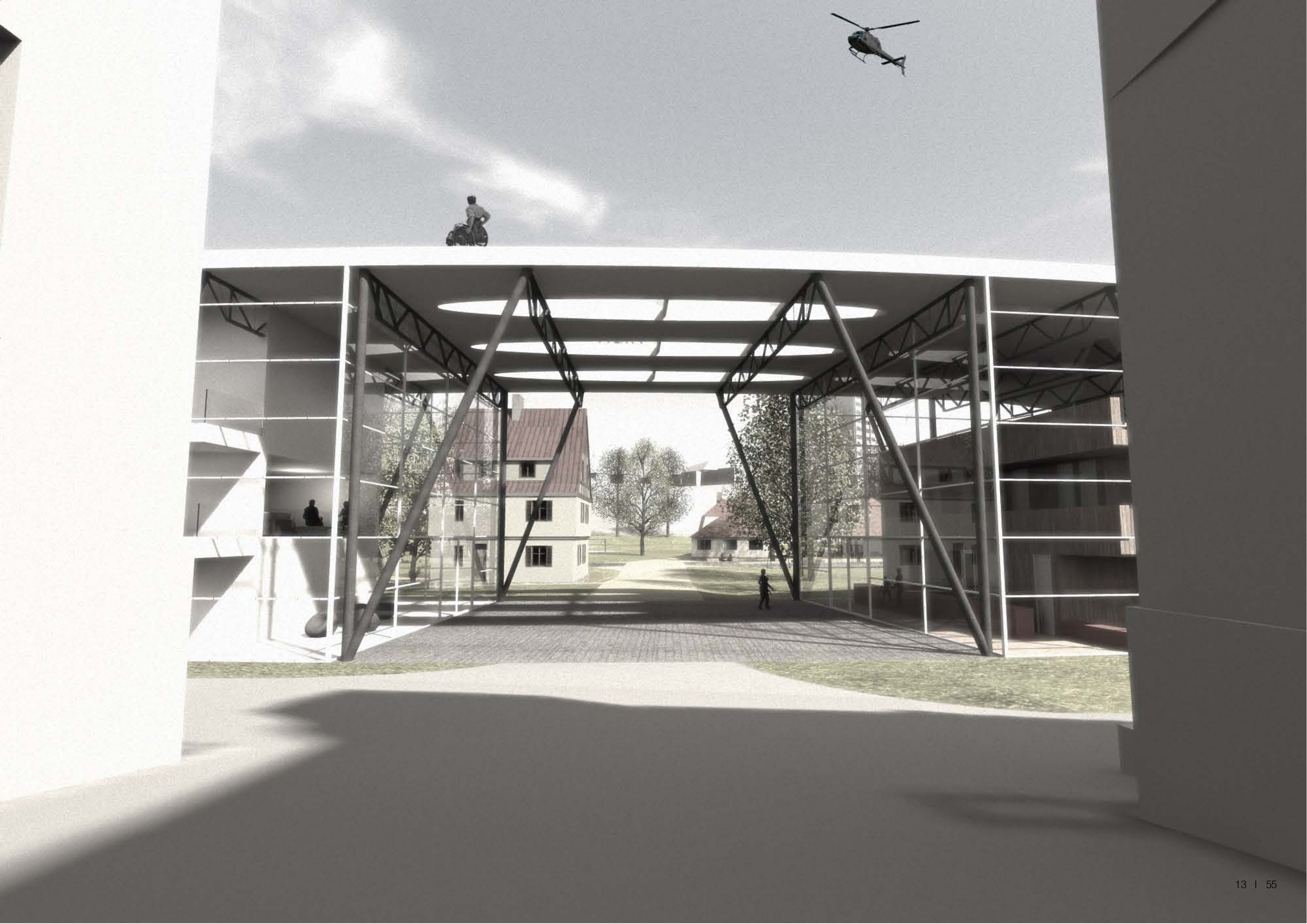

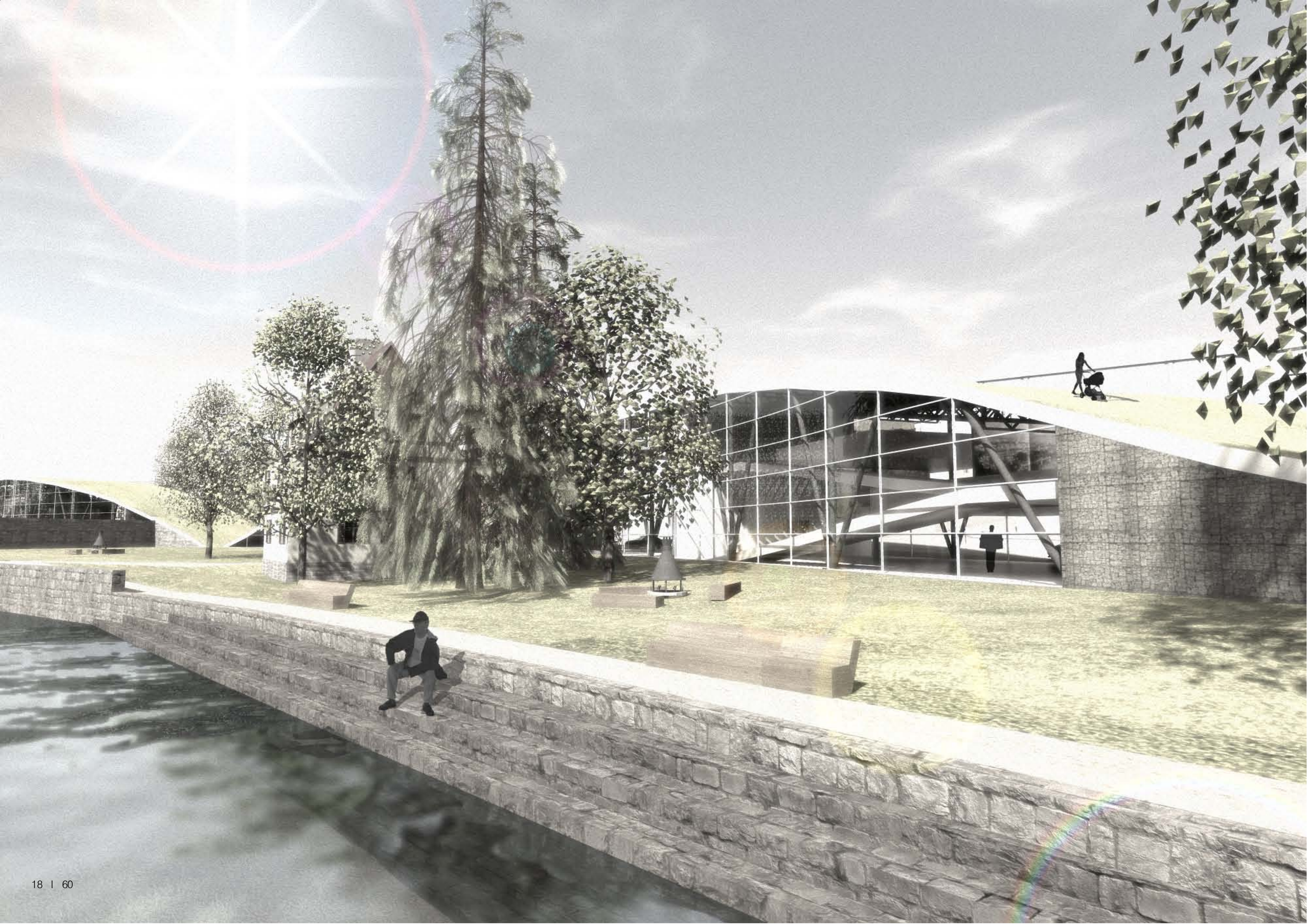

NFORMAČNÍ ZDROJE

INSTITUCE
Magistrát města Liberec – odbor strategie a územní koncepce
Magistrát města Liberec – odbor správy majetku
Státní okresní archiv Liberec

INTERNET
http://liberec-reichenberg.net/
http://www.kraj-lbc.cz/
http://cs.wikipedia.org/
http://www.mapy.cz/
http://marushkapub.liberec.cz/
http://liberecky.denik.cz/

PUBLIKACE
Liberec minulosti a současnost – Svatopluk Technik, Vladimír Ruda
Kniha o Liberci – Roman Karpaš a kolektiv
Liberec, mezi vzpomínkou a minulostí – Karel Čtveráček, Jan Mohr
Liberec, urbanismus, architektura, industriál, pomníky, objekty, památky – Jaroslav Zeman
Liberec, die Stadt im Schosse der Berge – Milan Drahoňovský, Roman Karpaš
Reichenberg, Stadt und Land im Neissental – Dr. Ing. Randolf Granzer
Stalo se na severu Čech 1900/2000 – Roman Karpaš a kolektiv
Občanské stavby, stavby pro tělovýchovu a sport – Prof. Ing. arch. Jaroslav Paroubek, CSc., Doc. Ing. arch. Arnošt. Navrátil, CSc.

DALŠÍ
koncept územního plánu Liberce 2011

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Ondřej Plašil
AR 2011/2012, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) REHABILITACE ÚZEMÍ POD HRÁZÍ LIBERECKÉ PŘEHRADY

(AJ)

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: **Oponent práce:**	**Doc. Ing. arch. Vladimír Krátký** **Ústav: 15129**
Klíčová slova (česká):	Cesta, voda, veřejný prostor, rekreace
Anotace (česká):	Cílem práce je zrehabilitování brownfieldu vzniklého na území pod hrází Liberecké přehrady. Projekt navazuje na historický potenciál místa. Území přeměňuje v nástupní bránu k přehradě samotné. Úloha řeší konverzi popř. odstranění některých nevyužitých objektů a následné doplnění zbylé zástavby o nové budovy rekreačně-kulturního charakteru (nadchod, hotel, hostely, bazén, tělocvična, muzeum, altán). Tématem je i motiv cesty, která se vine územím až k hrázi buď podél koryta potoka, nebo po střechách nově navržených domů. Práce se zabývá vytvořením pobytových ploch kolem rozšířené hladiny potoka.
Anotace (anglická):	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“
(Celý text metodického pokynu je na www FA studium/ke stažení)

V Praze dne 18. května 2012 podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří především oběma vedeoucím atelieru za jejich podnětné připomínky.
Děkuji také za vstřícný přístup těm, s jejichž pomocí bylo možné tuto diplomovou práci sestavit.
Výjimečný dík patří mým rodičům za podporu a trpělivost.

Ondřej Plašil, květen 2012